GŁOS WIELKOPOLSKI

Poznań, wtorek 6 sierpnia 1974
Nr 184 (9464)
Wyd. AB Cena 50 gr
Ukazuje się od 16 lutego 1945

Na wystawie w Moskwie

Polsko-radziecki kontrakt handlowy

Handlowe transakcje na wystawie w Moskwie wzbogaciły się 5 bm. o nowy kontrakt polsko-radziecki. Został on zawarty między „Centrozapem" i „Techmaszexportem" na dostawę do Polski bloków tlenowych dla huty im. Lenina.

Dodatkowa produkcja

Więcej wyrobów na rynek i eksport

Dobre wyniki uzyskane przez przemysł w I półroczu br. i utrzymujące się w lipcu oraz w pierwszych dniach sierpnia wysokie tempo pracy umożliwiają coraz lepsze zaspokajanie potrzeb rynku wewnętrznego i eksportu.

W wielu zakładach realizuje się dodatkowe zadania w celu zwiększenia dostaw różnych artykułów dla odbiorców krajowych i zagranicznych.

Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Bytom" w ciągu 7 miesięcy br. dostarczyły na rynek wewnętrzny i na eksport prawie 750 tys. ubrań, w tym 3.100 ubrań uszytych dodatkowo z zaoszczędzonych materiałów. Są to cieszące się dużym powodzeniem garnitury kombinowane przeważnie z bistoru i welwetu oraz ubrania typu texas. 55 proc. tegorocznej produkcji bytomskiego kombinatu odzieżowego przeznacza się na eksport.

Załoga Wronkowskiej Fabryki Wyrobów Blaszanych „Wromet" wykonuje obecnie dodatkowe umowy eksportowe na dostawę 2.500 kuchenek gazowych przeznaczonych do NRD. Ponadto do końca br. na rynek trafią wyroby wartości pół mln zł. Będą to kuchnie i 4-palnikowe maszynki gazowe oraz części zamienne. Dodatkową produkcję na rynek i eksport wykonuje także Kaliska Fabryka „Runotex". W I półroczu wykonano tu ponad zadania tego okresu 37 000 mb. dzianych tkanin futerkowych. Do końca br. „Runotex" dostarczy ponadplanowo dalsze 10.000 mb. tych wyrobów. Zakład realizuje zwiększone zadania eksportowe. W III kwartale wysłana zostanie do Francji dodatkowa partia 33 000 metrów bieżących aksamitu.

Załoga Wrocławskich Zakładów Metalurgicznych plan 7 miesięcy br. wykonała w ponad 104 proc., dostarczając ogółem dodatkowych wyrobów wartości ok. 14 mln zł. Składa się na nie 750 nowoczesnych kuchni gazowych oraz ponad 100 ton odlewów. W lipcu br. mimo urlopów wyprodukowano w zakładzie dodatkowo 4 000 kuchni gazowych na zamówienia ze Związku Radzieckiego i Libii.

Włókniarze z Zakładów Przemysłu Lniarskiego „Len" w Kamiennej Górze wykonali ponad plan 7 miesięcy br. tkaniny lniane wartości 45 mln zł. Na dodatkową produkcję dla kraju i na eksport złożyły się serwety, tkaniny zasłonowe i leżakowe.

Zwiększają także dostawy wyrobów przeznaczonych dla odbiorców krajowych i zagranicznych zakłady przemysłowe województwa rzeszowskiego. Ostatnio pracownicy fabryki firanek „Wisan" koło Tarnobrzega podjęli kolejne zobowiązanie zwiększające wartość zadeklarowanej produkcji ponadplanowej niemal dwukrotnie, do kwoty 102 mln zł. Łącznie zakłada się wyprodukowanie dodatkowo w br. ok. 1 250 000 metrów kwadratowych firanek torlenowych oraz 330 000 metrów gumy pasmanteryjnej.

Niemal wyłącznie na rynek krajowy przeznaczona jest ponadplanowa produkcja zakładów metalowych „Dezamet" w

Dokończenie na str. 2

Omłot kombajnowy jęczmienia jarego w Zakładzie Klonówiec w Przedsiębiorstwie PGR Długie Stare w powiecie leszczyńskim. Fot. — T. Talarczyk

Realizacja amnestii

Szansa dla tysięcy

Do końca sierpnia — jak już informowaliśmy — zakończone zostaną zwolnienia z zakładów karnych osób, które skorzystały z dobrodziejstwa amnestii. Wszystkim tym ludziom gwarantuje się miejsca pracy, a jednocześnie udziela się im niezbędnej pomocy.

Chodzi o stworzenie zwalnianym takich warunków, które uniemożliwią im powrót na drogę przestępstwa, a jednocześnie pozwolą na właściwą adaptację społeczną.

Z każdym dniem dalsze osoby opuszczają zakłady karne. Przypomnijmy, że w pierwszej kolejności zwolniono kobiety — matki, osoby w podeszłym wieku, młodocianych oraz osoby tymczasowo aresztowane. Pozostali amnestionowani zwalniani są w następnych terminach — do końca tego miesiąca.

W większości przypadków ze zwalnianymi przeprowadza się indywidualne rozmowy dotyczące podjęcia przez nich pracy, ułożenia ich sytuacji życiowej oraz planów na przyszłość. Pracownicy wydziałów zatrudnienia i przedstawiciele zakładów pracy, przedstawiają oferty dotyczące zatrudnienia. Wiele przedsiębiorstw zaoferowało także miejsca noclegowe i kwatery w hotelach robotniczych.

Niemała liczba zwolnionych podjęła już pracę — głównie w budownictwie, zakładach komunalnych, przedsiębiorstwach rolnych. Niejednokrotnie osoby zwalniane podejmują zatrudnienie, które wykonywały uprzednio. Organizacje młodzieżowe tworzą dla młodocianych miejsca pracy w ochotniczych hufcach pracy, starają się zapewnić im możliwość kontynuowania nauki lub wyuczenia zawodu.

Notuje się też coraz więcej przypadków ujawniania przestępstw, nieznanych dotąd organom ścigania. Przypomnijmy że w stosunku do osób ujawniających się amnestia ma szerszy zakres. Umarza się postę-

Dokończenie na str. 2

Jaser Arafat przybył do Polski

Do Polski przybyła delegacja Organizacji Wyzwolenia Palestyny z przewodniczącym Komitetu Wykonawczego OWP — Jaserem Arafatem na czele. W skład delegacji wchodzą m. in.: przewodniczący Palestyńskiej Rady Narodowej — Khalid Fahum, członkowie komitetu wykonawczego OWP — Faruk Kaddumi i Zuheir Muhsin, a także Jaser Abed Rabbo, Abdul Muhsin Abu Mayzer i członek KC Komunistycznej Partii Jordanii Ishak Khatib. (PAP)

2 000 dochodzeń w Polsce

Śledztwa przeciwko zbrodniarzom hitlerowskim

W Polsce prowadzonych jes aktualnie prawie 2 000 dochodzeń przeciwko różnego s czebla funkcjonariuszom hitlerowskich władz okupacyjnych, którzy popełnili zbrodnie na ziemiach polskich.

M. in. kontynuowane jest śledztwo w sprawie zbrodni na Mokotowie w czasie Powstania Warszawskiego. Chodzi m. in. o wymordowanie 794 więźniów przez „III Zapasowy batalion grenadierów pancernych SS". Morderstwo to dokonane zostało 2 sierpnia 1944 na terenie więzienia przy ul. Rakowieckiej.

Inna kompleksowa sprawa, która jest badana — to działalność „I Zmotoryzowanego batalionu żandarmerii". Uczestnicząc w tzw. pacyfikacjach na terenie okupowanej Polski, a głównie w woj. lubelskim, kieleckim i rzeszowskim w latach 1942 — 1944 oficerowie i żołnierze tej specjalnej jednostki popełnili wiele masowych zbrodni, zostawiając wszędzie za sobą zgliszcza i zabitych.

W dalszym ciągu trwają dochodzenia o zbrodnie w hitlerowskich obozach: Oświęcimiu, Majdanku, Stutthofie i Gross Rosen oraz w czasie marszów ewakuacyjnych.

Należy podkreślić, że w oparciu o wyniki śledztw Głównej Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce wystąpiła w I półroczu br do organów ścigania RFN z udokumentowanymi wnioskami o wszczęcie przez nie postępowania karnego w ponad 100 nowych sprawach. W ramach pomocy prawnej, wysłano też dodatkowe materiały dowodowe do prawie 60 śledztw toczących się za granicą, głównie w RFN.

W minionym półroczu Główna Komisja przekazała za granice łącznie: ponad 2300 protokołów przesłuchań świadków blisko tysiąc fotokopii dokumentów, przeszło 3 000 klatek mikrofilmów akt związanych ze śledztwem oraz prawie 1 800 innych dokumentów.

Przebywało też w Polsce od stycznia do lipca br. 8 delegacji prokuratur i sądów z RFN

W tym tygodniu szczyt prac żniwnych

Uniknąć strat w plonach

W tym tygodniu przypadnie szczyt prac żniwnych. Spóźnione w swej wegetacji o prawie dwa tygodnie zboża, dojrzewają niemal równocześnie. Zbielały nie tylko żyta, skoszone już na znacznym obszarze i ustawione w stygi na polach rolników indywidualnych. Dojrzał na lżejszych glebach jęczmień jary.

Podczas niedzielnego rekonesansu po województwie widzieliśmy wiele skoszonych plantacji, m. in. w powiatach poznańskim, kościańskim, leszczyńskim, wolsztyńskim i średzkim. Niektórzy rolnicy, wykorzystując ten czas, kiedy zboże wysycha w stygach, dokonali między nimi podorywek. Nie jest to jednakże zjawisko powszechne, a szkoda, bo ziemia, mimo częstych opadów w lipcu, obecnie szybko wysycha w skwarze sierpniowego słońca.

Ubiegłej niedzieli nie widzieliśmy zbyt wielu rolników indywidualnych na polach Wielkopolski. Nie wykorzystywali oni wspaniałej pogody. Jak stwierdził spotkany podczas objazdu naczelnik gminy Święciechowa Stefan Bensdorff, w powiecie leszczyńskim, niektórzy rolnicy indywidualni, mając do dyspozycji sprzęt własny i kółek rolniczych (żniwiarki, snopowiązałki), czekają chyba... na deszcz. W tej gminie skoszono wprawdzie 700 ha chłopskich pól (na 2 000 ha zbóż), lecz mogłoby już być więcej. Przykład dobrej organizacji prac żniwnych znaleźliśmy w Zaborowie, gdzie cały sprzęt żniwny Kółka Rolniczego był zamówiony na niedziele.

Żniwa non stop trwały w Przedsiębiorstwie PGR Długie Stare, które obejmuje obszar około 5000 ha ziemi w okolicach Leszna. Jak nas poinformował dyrektor inż. Mieczysław Strojny, zdołano tam sprzątnąć kombajnami około 500 ha zbóż, czyli prawie jedną trzecią zasiewów. Część plantacji, szczególnie zbóż siewnych, (których to przedsiębiorstwo ma dostarczyć w tym roku około tysiąc ton) nie była jeszcze w pełni dojrzała do zbioru kombajnami.

Sprawny przebieg żniw dotychczasowych to m. in. skutek nowoczesnej organizacji pracy brygadowej. Żniwiarze zgrupowani są tam w 4 brygady kombajnowe. Wykorzystuje się 3 Bizony Super, 5 Bizonów i 8 Vistul. Każda z brygad obsługuje po dwa zakłady podległe Przedsiębiorstwu.

Właśnie taki brygadowy system pracy obserwowaliśmy u biegłej niedzieli na polach Zakładu w Klonówcu, gdzie 3 kombajniści Tadeusz Kurowski, Czesław Jagodziński i Zdzisław Koterba młócili „Bizonami" jęczmień jary przeznaczony na cele paszowe. Ziarno odwożono platformami do śpichrza. Natychmiast po kombajnach zbierano słomę jęczmienną przy pomocy 2 pras jugosłowiańskich firmy Claas, aby za chwilę ustawiać z tej słomy stóg. Doświadczeni traktorzyści Bogdan Jankowiak i Ignacy Jastrzębski uporali się szybko z kłopotliwym wiązaniem zbyt wilgotnej jeszcze słomy.

Okazało się, że ten pośpiech był jak najbardziej wskazany. Wybierając do omłotów kombajnowych kawałki bardziej dojrzałych zbóż zapobiegnięto tam w znacznym stopniu stratom, których doznały jeszcze tej samej niedzieli 4 zakłady podczas wieczornej burzy. Gradobicie zniszczyło bowiem dużo połacie prawie już dojrzałych do zbioru zbóż.

Dokończenie na str. 4

Po wizycie K. Waldheima

Kolonie portugalskie niepodległe

Portugalia jest gotowa uznać Republikę Gwinea-Bissau jako niepodległe państwo i zawrzeć z nią porozumienia w sprawie niezwłocznego przekazania tej republice administracji — głosi oficjalny komunikat opublikowany w Lizbonie po wizycie sekretarza generalnego ONZ Kurta Waldheima. Portugalia udzieli Gwinei—Bissau pełnego swego poparcia przy przyjęciu tej republiki do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Ponadto rząd portugalski uznaje prawo ludności Archipelagu Zielonego Przylądka do niepodległości, gotów jest uznać niepodległość Mozambiku i nawiązać w tej sprawie wie natychmiastowe kontakty z FRELIMO Komunikat zaznacza również, iż Portugalia uznaje prawo Angoli do niepodległości i w najbliższym czasie nawiąże kontakty z ruchami wyzwoleńczymi działającymi na tym terytorium. (*O znaczeniu decyzji rządu portugalskiego piszemy na str. 3).*

*

41 krajów afrykańskich reprezentowanych w ONZ wystosowało list do przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa z prośbą o przyjęcie Gwinei-Bissau do ONZ i zwołanie w związku z tym posiedzenia rady w celu rozpatrzenia tego wniosku. (PAP)

Rozmowy L. Breżniew — J. Kadar

Na Krymie odbyły się rozmowy sekretarza generalnego KC KPZR L. Breżniewa z I sekretarzem KC Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej J. Kadarem, przebywającym w Związku Radzieckim z krótką przyjacielską wizytą. Przywódcy obu partii wymienili informacje na temat budowy socjalizmu i komunizmu na Węgrzech i w Związku Radzieckim. Omówiono szeroki wachlarz problemów dotyczących dalszego umocnienia więzów partyjnych między KPZR i WSPR oraz rozwoju wszechstronnej współpracy radziecko-węgierskiej.

I. Fahmi przybył do Paryża

Minister Spraw Zagranicznych Egiptu, I. Fahmi przybył w ponie działek do Paryża. Celem jego wizyty jest omówienie z prezydentem V. G. d'Estaing i innymi przywódcami francuskimi sprawy zacieśnienia stosunków między obu krajami.

H. Wilson o kryzysie

W wystąpieniu radiowym premier W. Brytanii, H. Wilson oświadczył, że kraj przeżywa obecnie najpoważniejszy kryzys gospodarczy od czasu II wojny światowej i uprzedził Brytyjczyków, że podczas najbliższych dwóch lat, nie należy oczekiwać poprawy poziomu życia. Wilson wyraził również obawy w związku ze wzrostem bezrobocia w kraju.

Włosi żądają likwidacji baz

300 tysięcy podpisów zebrał już we Włoszech „Komitet narodowy

na rzecz zlikwidowania obcych baz wojskowych". Komitet wystosował apel wzywający rząd do usunięcia z kraju wszystkich baz wojskowych USA i NATO. Wśród sygnatariuszy petycji znajduje się wielu znanych polityków lewicowych. Petycja domaga się również natychmiastowego wycofania floty amerykańskiej z Morza Śródziemnego.

Okręty dla marynarki RFN

Zachodnioniemieckie Ministerstwo Obrony poinformowało o budowie 8 fregat dla marynarki wojennej RFN. Okręty te są budowane wg typowego projektu opracowanego dla sił Paktu Północnoatlantyckiego. W związku ze „zmianą uzbrojenia" Bundeswehry, dokonywaną zgodnie z strategiczną koncepcją NATO, marynarka wojenna RFN otrzyma, poza wymienionymi fregatami nowe okręty podwodne oraz ścigacze wyposażone w rakiety. Ponadto jeszcze w tym roku w broń rakietową mają być wyposażone 4 niszczyciele.

J. Montez aresztowany

Według doniesień z Santiago, podczas masowych obław przeprowadzonych przez chilijską służbę bezpieczeństwa został aresztowany Członek KC Komunistycznej Partii Chile — senator J. Montez.

Dywersanci na Kubie

Mieszany patrol rewolucyjnych sił zbrojnych i wojsk Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Kuby zatrzymał kuter, który wtargnął na wody terytorialne wyspy z dwoma nieznanymi osobnikami na pokładzie. Byli to L. Reyes i F. Figureca nasłani ze Stanów Zjednoczonych w celu przedostania się na terytorium Kuby. Obaj są członkami kontrrewolucyjnej organizacji emigrantów kubańskich „Alfa 66" organizującej napady na kubańskich rybaków.

Zielone przedszkola

Lato wiejskich dzieci

Pogoda tego roku nie najlepsza, lecz dzieci chyba nie będą narzekały na nudę w okresie szkolnych wakacji. Zorganizowano dla nich różnorodne formy letniego wypoczynku.

Niewątpliwie atrakcją dla dzieci wiejskich są wakacje w mieście. Jak nas poinformowano w Wojewódzkim Zjednoczeniu Państwowych Gospodarstw Rolnych dla 2 200 dzieci pracowników poszczególnych gospodarstw zorganizowano kolonie w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Olsztynie, Zakopanem, Poznaniu, a nawet poza granicami kraju — na Węgrzech, w Czechosłowacji, NRD.

Dla tych, które nie wyjechały, organizuje się półkolonie. Udział w nich biorą dzieci pracowników PGR i rolników indywidualnych. Wzorem lat ubiegłych w okresie żniw organizuje się zielone przedszkola dla dzieci rodziców zatrudnionych w polu. Zielone przedszkola czynne są przez cały dzień, dzieci otrzymują tu posiłki, bawią się, są otoczone opieką wychowawców. Zielone przedszkola działają przez cały okres wakacyjny. W tym roku zorganizowano takich placówek 210 dla ponad 5 000 dzieci, ale najwięcej powstaje ich w okresie żniw, by odciążyć rodziców od troski o pozostawione w domu dzieci. Liczba przedszkoli rośnie w miarę nasilania prac żniwnych, organizowane są w każdej gminie naszego województwa. Uczestniczą w nich również dzieci indywidualnych rolników.

Wypróbowanymi sojusznikami tej akcji są Związek Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej, koła gospodyń wiejskich, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci i gminne spółdzielnie.

(bg)

W Wielkopolsce

Harcerskie kluby naukowe

Od nowego roku szkolnego w wielu placówkach nauczania woj. poznańskiego rozpoczną działalność pod patronatem drużyn Harcerskiej Służby Polsce Socjalistycznej — harcerskie kluby naukowe.

Jedną z form pracy tych klubów będą poradnie „skutecznego uczenia się". Uczniowie, którzy się do nich zgłoszą uzyskają wskazówki jak należy efektywnie wykorzystać czas poświęcony nauce oraz jak najsprawniej posługiwać się encyklopediami, podręcznikami i słownikami. Harcerze prowadzić też będą punkty konsultacyjne i informacyjne. Komenda Wielkopolskiej Chorągwi ZHP czyni starania celem pozyskania do współpracy pracowników Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz Okręgowej Poradni Wychowawczo-Zawodowej. (PAP)

Wspólne przedsiębiorstwo Fiata i firm z RFN

Trudności ze zbytem, narastająca konkurencja eliminująca z rynku EWG firmy słabsze — wywołują ostatnio lawinę połączeń, której celem jest zwiększenie potencjału, efektywniejszego wykorzystania zaplecza i wydłużenia serii. Tym skutecznym środkiem dla ograniczenia strat i utrzymania się na rynku zdecydował się posłużyć będący w tarapatach finansowych zachodnioniemiecki koncern Klockner-Humboldt-Deutz, produkujący samochody ciężarowe, łącząc się z Fiatem. To nowe międzynarodowe konsorcjum Fiat-KHD dysponować będzie łącznie 5 fabrykami na terenie Włoch, Francji i RFN o zdolności produkcyjnej ponad 70 tys. różnego typu samochodów ciężarowych rocznie.

Rozmiarami produkcji w skali EWG nowe konsorcjum Fiat-KHD wysuwa się zdecydowanie na 2 miejsce po koncernie Daimler-Benz, produkującym 120 tys. różnego przeznaczenia wozów ciężarowych. Takie znane firmy jak: Ford (filia w Europie), Bedford, Leyland, których zdolności produkcyjne wahają się w granicach 45-31 tys. pojazdów, pozostają więc daleko w tyle za potencjałem nowo utworzonego wielozakładowego przedsiębiorstwa.

Co 6 minut pożar

Co sześć minut wybucha w Japonii pożar. W pierwszej połowie bieżącego roku — w kraju zarejestrowano około 44 tys. pożarów. Jest to rekord minionych 29 lat. Największą liczbę pożarów zanotowano w Tokio — ponad 5 000. Wyjaśnić to można przede wszystkim dużym zagęszczeniem drewnianego budownictwa w stolicy i niezwykle suchą pogodą w pierwszych miesiącach br. W wyniku pożarów w całej Japonii w pierwszym półroczu br. zginęło około 1000 osób. (PAP)

POGODA

Zachmurzenie umiarkowane, okresami duże z opadami przelotnymi i burzami. Na pozostałym obszarze zachmurzenie małe w ciągu dnia stopniowo wzrastające i postępujące od zachodu burze i opady przelotne. Chłodniej. Temperatura maksymalna od 18 stopni na północy do 22—25 stopni w centrum i 30 stopni na południowym wschodzie z tendencją ochłodzenia w ciągu dnia.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Andrzej Skrzypczak

Problemy gospodarki żywnościowej

Zaopatrzenie wsi w wodę

Szybko rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na produkty żywnościowe pochodzenia zwierzęcego, a jednocześnie przewidywany wzrost ludności naszego kraju — stawiają przed rolnictwem zadanie co najmniej dwukrotnego powiększenia w najbliższym 15-leciu produkcji zwierzęcej.

Oznacza to potrzebę nie tylko modernizacji wielu istniejących i budowy nowych pomieszczeń inwentarskich, przyspieszenia tempa mechanizacji pracy w hodowli oraz zabezpieczenia odpowiednich zasobów pasz, zwłaszcza własnych w gospodarstwach, ale także konieczność doprowadzenia do wszystkich gospodarstw rolnych zdrowej wody. Trzeba bowiem wiedzieć, że średnio jedna dorosła sztuka bydła zużywa 60 litrów wody dziennie. Toteż bez wody dalszy szybki postęp w produkcji zwierzęcej jest raczej nie do pomyślenia tym bardziej, że jeszcze ponad 2800 wsi odczuwa stały brak wody, a znaczna część gospodarstw posiada niedostateczne jej zasoby lub czerpie wodę z prymitywnych ujęć.

Rozwiązanie tego problemu będzie więc istotnym czynnikiem dla zapewnienia dalszej intensyfikacji produkcji zwierzęcej, a tym samym i realizacji programu żywnościowego, który będzie rozpatrywany na jednym z najbliższych plenarnych posiedzeń KC PZPR.

Podstawowym kierunkiem inwestowania w dziedzinie zaopatrzenia wsi i rolnictwa w wodę jest budowa wodociągów. Zgodnie z przygotowanym przez Ministerstwo Rolnictwa programem w najbliższym czasie zamierza się rozwiązać problem wody we wsiach odczuwających jej stały niedobór. We wszystkich PGR-ach i spółdzielniach produkcyjnych przewiduje się zainstalowanie wodociągów najpóźniej do 1978 r.

Również we wsiach indywidualnych budowane będą wodociągi zbiorcze, a ponadto państwo zwiększy pomoc dla gospodarstw, które na własny koszt przystąpią do budowy wodociągów zagrodowych. Niezależnie od tych przedsięwzięć, dla zmechanizowania poboru wody ze studni, przewiduje się dostarczenie rolnictwu poprzez placówki handlowe spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu około półtora miliona pomp z napędem elektrycznym.

Urzeczywistnienie tego programu wymaga nie jednej, a kilku pięciolatek oraz nakładów finansowych określanych wstępnie na ok. 190 mld zł. W tym 5-leciu zbudowanych będzie na wsi ponad 500 wodociągów zakładowych i 860 zbiorowych dla ok. 80 tys. zagród chłopskich. W następnej 5-latce środki na ten cel muszą być zwielokrotnione, przy czym chodzi nie tylko o nakłady finansowe, ale i o możliwości pokrycia materiałowego. Podstawowym bowiem warunkiem urzeczywistnienia tych zamierzeń jest zapewnienie dostawy niezbędnych ilości materiałów i sprzętu wiertniczego oraz koparek.

Tak więc podobnie jak w mechanizacji i chemizacji rolnictwa również w zaopatrzeniu wsi w wodę postęp uzależniony jest w coraz większej mierze od przemysłu, który też wymaga dalszej poważnej rozbudowy i modernizacji. Nie ma więc działu gospodarki żywnościowej, którego rozwój nie wymagałby równocześnie rozbudowy przemysłów pracujących dla potrzeb rolnictwa, co pociąga za sobą konieczność dalszych poważnych nakładów. (PAP)

Rasiści nie rezygnują

Terror w Namibii

Według doniesień z Afryki Południowej, rasistowskie władze RPA stosują metody okrutnego terroru wobec ludności, bezprawnie okupowanego przez Afrykę Południową, terytorium Namibii. Członek Komitetu Wykonawczego Ludowej Organizacji Afryki Południowo-Zachodniej (SWAPO) Ernst Tjirange oświadczył przedstawicielom Komisji Praw Człowieka w Dar es-Salam, że masowe prześladowania ludności afrykańskiej w Namibii stały się już codziennym zjawiskiem. Każdy kto występuje w obronie swoich praw lub uchodzi za sympatyka SWAPO podlega surowym karom. Represje nie oszczędzają nawet kobiet i dzieci. M. in. we wrześniu ub. roku rasiści dokonali straszliwej zbrodni w jednej z wiosek północno-wschodniej części Namibii. Wioska została zrównana z ziemią, a wszyscy jej mieszkańcy, nie wyłączając dzieci i starców, zostali rozstrzelani.

Naród Namibii, mimo krwawego terroru, zdecydowany jest kontynuować walkę zbrojną aż do zwycięstwa. Chociaż władze RPA usiłują maksymalnie ograniczyć swobody ludności, tworząc rezerwaty, przekupując wodzów plemion i eksploatując bogactwa naturalne kraju, ruch wyzwoleńczy przybiera coraz większe rozmiary. (PAP)

Zbiory muzealne z Poznania wędrują w świat

Poznańskie Muzeum Narodowe zasobne w wysokiej klasy dzieła sztuki często wysyła swoje obrazy na wystawy zagraniczne. Np. w Zurychu wystawionych jest obecnie 16 obrazów malarzy polskich. Wśród wysłanych do Szwajcarii obrazów znajdują się m. in. trzy płótna Jacka Malczewskiego, Franciszka Smuglewicza, Władysława Podkowińskiego i Witolda Wojtkiewicza. W końcu br. wystawę malarzy polskich obejrzą również mieszkańcy Rzymu.

Eksponaty z Muzeum Narodowego w Poznaniu znajdą się też na paryskiej wystawie dzieł — Eugeniusza Eibischa. Z kolei dzieła Józefa Faworskiego, Juliusza Kossaka, Andrzeja Wróblewskiego, Piotra Potworowskiego i innych malarzy pojadą w najbliższych dniach do odległej Japonii. Japończycy będą je mogli obejrzeć na wystawie skarbów kultury polskiej. (PAP)

Na poznańskiej AWF powołano Wydział Turystyki i Rekreacji

Poznańska AWF jest pierwszą w kraju uczelnią wychowania fizycznego składającą się z dwóch wydziałów. Stało się tak na powołaniu przez GKKFiT Wydziału Turystyki i Rekreacji.

Już od nowego roku akademickiego poznańska AWF kształcić będzie kadry w trzech zasadniczych specjalnościach: organizacji i obsłudze ruchu turystycznego, hotelarstwie i rekreacji. Studia prowadzone będą systemem stacjonarnym i zaocznym. Jesienią br. odbędzie się rekrutacja kandydatów na pierwszy semestr studiów zaocznych. Zajęcia rozpoczną się w lutym 1975 r., a na pierwszy rok zostanie przyjętych około 100 osób.

Powołanie nowego wydziału na AWF to wynik starań KW PZPR w Poznaniu, władz państwowych Poznania, a także kadry tej uczelni, która potrafiła w krótkim czasie opracować program studiów na WTiR. (ad)

Listy kredytowe PZM-ot

Pomoc zmotoryzowanym przy wyjazdach za granicę

Ministerstwo Finansów podaje do wiadomości, że w związku z licznymi przypadkami eksploatacyjnych awarii pojazdów samochodowych polskich turystów za granicą, nie objętych ubezpieczeniem, przy niedysponowaniu przez turystów odpowiednią sumą środków dewizowych na pokrycie kosztów napraw oraz wychodząc naprzeciw postulatom zainteresowanych — wprowadza się z dniem 15 sierpnia br. listy kredytowe Polskiego Związku Motorowego, upoważniające posiadacza pojazdu do opłacania tymi listami kosztów związanych z:

— udzieleniem pomocy technicznej w przypadku unieruchomienia pojazdu,

— holowaniem pojazdu do najbliższego warsztatu naprawczego,

— naprawą pojazdu łącznie z dostarczeniem niezbędnych części zamiennych, jeżeli są one dostępne na terenie danego kraju,

— pierwszą pomocą lekarską (łącznie z kosztami ambulansu) w nagłych i koniecznych wynikach,

— pomocą prawną i ekspertyzą techniczną pojazdu,

— wysyłką samochodu do PRL, jeżeli jego naprawa za granicą nie jest ekonomicznie uzasadniona,

— zakupem biletów powrotnych dla osób, których pojazd uległ uszkodzeniu lub został wysłany do Polski.

Listy kredytowe PZM-ot mogą być realizowane w krajach członkowskich RWPG (z wyjątkiem NRD i ZSRR), w Jugosławii oraz w krajach kapitalistycznych.

Posiadacze samochodów wyjeżdżający za granicę pojazdami samochodowymi po dniu 14 sierpnia br. obowiązani są zaopatrzyć się w listy kredytowe w placówkach biura turystyki PZM-ot i okazać taki list organom celnym.

Listy kredytowe są zamieszczone w książeczkach Międzynarodowej Pomocy Samochodowej wystawianych przez PZM-ot.

Równowartość kwoty wykorzystanej na podstawie listu kredytowego podlega odliczeniu z rocznej normy przydziału danego roku, względnie obciąża roczną normę przydziału następnego roku w przypadku, jeżeli norma danego roku jest niewystarczająca. Dopuszcza się możliwość odpisania wartości wykorzystanego listu kredytowego w odpowiednich proporcjach wszystkim osobom wspólnie wyjeżdżającym danym pojazdem samochodowym. (PAP)

Studenckie praktyki robotnicze rozpoczęte

Ponad 55 000 młodzieży przyjętej w tym roku na studia uczestniczyć będzie w praktykach robotniczych. Trwają one — jak wiadomo — 4 tygodnie, a ich zaliczenie wpisywane jest do indeksu.

Od odbywania tych praktyk zwolnieni są słuchacze studiów w szkołach muzycznych i szkołach morskich, studenci, którzy podczas wakacji muszą pomagać w gospodarstwie rolnym swoich rodziców, studenci o trwałej niezdolności do wykonywania pracy fizycznej. Zwolnieni są także ci, którzy przed przyjęciem na studia pracowali przez przynajmniej pół roku na stanowisku pracownika fizycznego, studenci mający uprawnienia robotników kwalifikowanych, ci, którzy jeszcze w szkole średniej przepracowali minimum 24 dni w Ochotniczym Hufcu Pracy oraz młodzież, mająca poza sobą, zasadniczą służbę wojskową.

Władze uczelni mogą odroczyć odbywanie praktyk robotniczych w każdym uzasadnionym, przypadku, np. czasowej niezdolności do pracy, czy konieczności opieki nad chorym członkiem rodziny.

Praktyki organizowane są w trzech turach miesięcznych. W lipcu pracują ci, którzy zaliczają zaległe praktyki. W sierpniu i we wrześniu pracować będzie młodzież dopiero teraz przyjmowana na studia.

Młodzież zatrudniana jest najczęściej na tych stanowiskach, gdzie nie wymaga się kwalifikacji i gdzie praca nie jest ciężka. Dziewczęta pracują tradycyjnie już w zakładach przetwórstwa owocowego, zakładach produkujących kosmetyki, w PGR, w leśnictwie przy sadzeniu młodych drzewek oraz przy porządkowaniu budowanych lub remontowanych gmachów swojej uczelni. Mężczyźni natomiast oczekiwani są przede wszystkim w przedsiębiorstwach budowlanych, w których właśnie w okresie wakacyjnym odczuwa się ostry brak rąk do pracy.

Praktyki robotnicze — jak wiadomo — są odpłatne. Młodzież ma zapewnione zakwaterowanie i wyżywienie oraz dojazdy do miejsca pracy. Po pracy organizowane są spotkania z wykładowcami, studentami starszych lat studiów, działaczami SZSP.

Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń — praktyki robotnicze przyczyniły się do wyraźnego skrócenia okresu adaptacji nowo przyjętych studentów. Już bowiem od pierwszego dnia nauki słuchacze pierwszego roku studiów znają się nawzajem, znają część wykładowców, pewniej się czują w zupełnie nowych dla nich warunkach.

Więcej wyrobów

Dokończenie ze str. 1

Nowej Dębie rzeszowskiego „Zelmeru" i rzeszowskich fabryk mebli. „Dezamet" dostarczył ponad plan ponad 2100 sztuk silników motocyklowych i motorowerowych; załoga „Zelmeru", która zadekla rowała dodatkową produkcję wartości 10 mln zł wykonała już ponad 9 tys. sztuk odkurzaczy na sumę ponad 8 mln zł, zaś rzeszowskie fabryki mebli 350 kompletów mebli segmentowych oraz różnego rodzaju meble pojedyncze o łącznej wartości 21 mln zł.

Prawie całkowicie na eksport przeznaczona jest natomiast ponadplanowa produkcja krośnieńskich hut szkła. Plan eksportu I półrocza został przez załogę przekroczony o 1,3 mln zł dewizowych. W związku z tym załoga zwiększyła swe tegoroczne zadania eksportowe z 15 do 17 mln zł dewizowych. (PAP)

W Meksyku dochodzenie przeciw CIA

Prezydent Meksyku, Luis Echeveria zadecydował, że działalność Centralnej Agencji Wywiadowczej (CIA) w Meksyku będzie przedmiotem dochodzenia, które przeprowadzi meksykańskie Ministerstwo Sprawiedliwości.

Fakty działalności CIA w Meksyku ujawnił w ubiegłym miesiącu Philip B. Age, były agent tej organizacji w latach 1967, 1968 i pracownik ambasady amerykańskiej w Meksyku. Ujawnione rewelacje obciążają byłą administrację państwową, a zwłaszcza byłego prezydenta Republiki, Gustavo Dias Ordaza. (PAP)

Aresztowanie międzynarodowego gangu

Skonfiskowano narkotyki wartości pół miliona dolarów

W ubiegły czwartek policja szwedzka aresztowała członków międzynarodowego gangu handlarzy narkotyków. W ich kryjówce w letnim domku na wyspie Värmd pod Sztokholmem, znaleziono 50 tysięcy kapsułek zawierających 13 kilogramów amfetaminy i femetraliny wartości 2 mln koron (blisko 500 tysięcy dolarów).

W czasie dokładnej rewizji przeprowadzonej w letnim domku, jak i w mieszkaniach członków gangu handlarzy narkotyków, natrafiono także na wieksza ilość broni palnej oraz szlachetnych kamieni, pochodzących z włamań i kradzieży. W sumie policja szwedzka aresztowała 10 osób wmieszanych w afere handlu narkotykami, wśród nich znajdują się 2 kobiety.

Na czele tego międzynarodowego gangu, który uprawiał swój przestępczy proceder w całej Europie zachodniej, Australii i USA, stoi 35-letni były obywatel węgierski. Pierwsze przesłuchania gangsterów wykazały, że banda organizowana była niemal na zasadach działania nowoczesnego koncernu wielobranżowego. Gang posiadał swa własna nielegalną wytwórnię alkoholu w podsztokholmskiej dzielnicy Täby, handlował działkami budowlanymi i inwestował pieniądze w nieruchomości.

Stwierdzono także, że gang utrzymywał ścisłe kontakty z byłym „królem" międzynarodowego gangu handlarzy narkotyków, Holendrem, Karlem Paukschem, skazanym w ubiegłym roku w Szwecji na karę długoletniego więzienia. Sprawa Pauksha nabrała wówczas nawet zabarwienia politycznego, ponieważ jego wspólnicy w Holandii zażądali od władz szwedzkich wypuszczenia Pauksha na wolność, w przeciwnym razie grożąc porwaniem ambasadora szwedzkiego w Holandii.

Rozbity w ubiegły czwartek międzynarodowy gang utrzymywał kontakty z niedobitkami gangu Pauksha. Nie wiadomo jeszcze czy policji szwedzkiej udało się rozbić kierownictwo całego gangu międzynarodowego, czy też chodzi tu o jego filie skandynawska.

Policja kilku krajów zachodnio europejskich zwróciła się poprzez Interpol do władz szwedzkich o bliższe informacje o rozbitym gangu handlarzy narkotyków. (PAI)

Realizacja amnestii

Dokończenie ze str. 1

powanie jeżeli przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 5. Kara od lat 5 do 15 podlega darowaniu w połowie, a może być nawet — na wniosek prokuratora — darowana w całości. Ponadto w przypadkach ujawniania się sprawców nie będzie można orzec w ich sprawach kary śmierci.

We wszystkich województwach działają „telefony zaufania", przy których dyżurni prokuratorzy przyjmują również informacje związane z ujawnianiem przestępstw oraz udzielają wszelkich wyjaśnień w sprawach dotyczących amnestii. (PAP)

GŁOS WIELKOPOLSKI: Poznań, ul. Grunwaldzka 19 Adres pocztowy: skrytka nr 1074, 60-959 Poznań ▲ Redaguje kolegium: Marian Flejsierowicz (zastępca redaktora naczelnego) Tadeusz Kaczmarek (sekretarz redakcji) Kazimierz Marcinkowski, Wiesław Porzycki (redaktor naczelny) Zbilut Sęk, Zbigniew Szumowski, Jerzy Walasek.

Telefony: 600-41 łączy wszystkie działy Dział łączności z czytelnikami 657-18 Sekretariat redaktora naczelnego 454-09. Zastępca red. naczelnego 657-18 Sekretarz redakcji 648-85 Dział miejski 659-39 Redakcja nocna 430-73 453-31 ▲ Wydawca Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa - Książka - Ruch" ▲ Biuro Ogłoszeń: Grunwaldzka 19 60-782 Poznań tel 659-16 Za treść tekstu druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada ▲ Rękopisów nie zamówionych nie zwracamy ▲ Druk PZG im. M. Kasprzaka - Poznań.

Prenumerata: wpłaty na miesiąc (17,50 zł), kwartał (52 zł) półrocze (104 zł) rok (208 zł) przyjmuje za pośrednictwem blankietów PKO Przedsiębiorstwo Upowszechniania Prasy, Książki RSW „Prasa - Książka - Ruch" ul. Zwierzyniecka 9, 60-813 Poznań na konto PKO nr 5-6-151, ponadto listonosze i urzędy pocztowe ▲ Indeks nr 35029 F-16

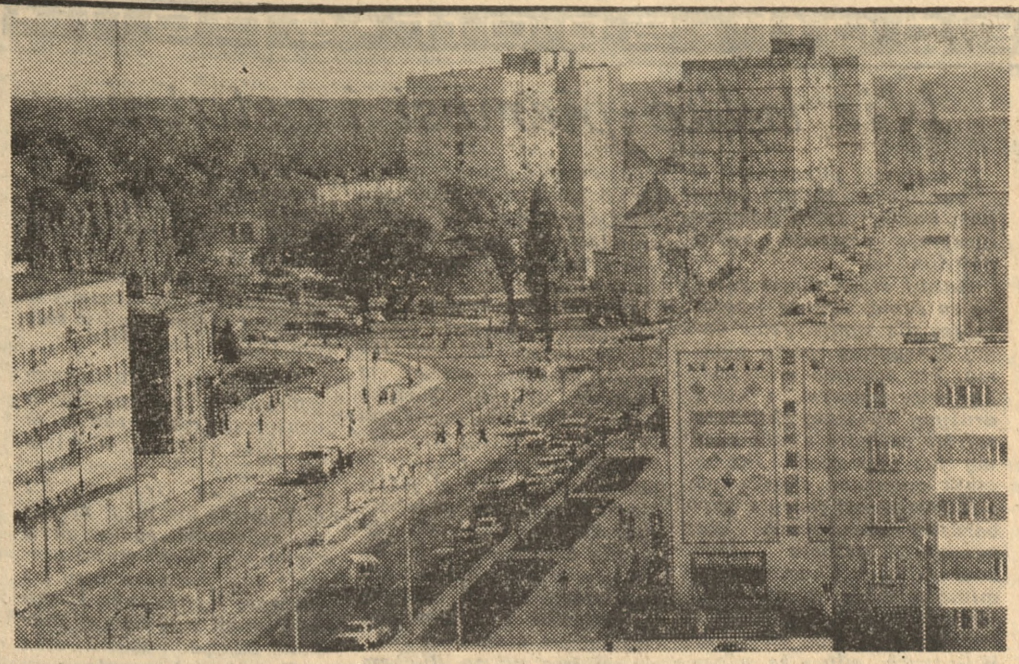

Fragment nowego śródmieścia Piły. Fot. — S. Ossowski

Legitymacja do orderu

Piła — miasto żywotne

Piła — ładne, tętniące życiem 50-tysięczne wielkopolskie miasto nad Gwdą, w jubileuszowym dla naszej Ojczyzny dniu 22 lipca otrzymało zaszczytne odznaczenie — Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Wyraziło się w tym wielkie uznanie władz dla społecznej ofiarności mieszkańców tego miasta, które powstawało prawie od nowa.

Z wojny — na skutek fanatycznego, bezsensownego oporu hitlerowskiego garnizonu — wyszło zniszczone w 80 procentach, niemal zrównane z ziemią. Pionierzy — pilscy kolejarze, mieszkańcy miasta i ci, którzy zaraz po wojnie tutaj się osiedlili, rozpoczęli w przywróconym do Macierzy mieście trud odbudowy. Dzisiaj — po niespełna 30 latach Piła prezentuje się jako miasto prężne, gospodarne, zadbane.

Wybudowano nowe domy, mosty, wyposażono miasto w nowoczesne rozwiązania komunikacyjne (m. in. zbudowano rondo przy Placu PPR), rozwiązano problem zaopatrzenia miasta w wodę. Powstało centrum handlowe przy pl. Powstańców Wielkopolskich, ciąg handlowy przy Alei Piastów, Spółdzielczy Dom Handlowy „Merkury". Wybudowano nowe placówki kulturalne i oświatowe.

Potencjał przemysłowy Piły daje obecnie roczną produkcję wartości półtora miliarda złotych. Do najstarszych, najbardziej zasłużonych należą: Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego, Pilska Fabryka Zarówek, pracująca od roku 1958 jest największym producentem tego typu w kraju, a jednocześnie zakład ten buduje maszyny do wyrobu żarówek. Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego należą do największych fabryk w Europie. Przedsiębiorstwo Budowlane dziesięciokrotnie zwiększyło zatrudnienie, stając się głównym wykonawcą inwestycji budowlanych w mieście i w powiecie, a pracownicy Przedsiębiorstwa Poszukiwań Naftowych — jak przystało na przedstawicieli miasta Staszica, uczonego, który położył podwaliny pod rozwój geologii i górnictwa w Polsce — mają na swym koncie m. in. odkrycie soli potasowych koło Kłodawy, rud miedzi pod Lubinem i gazu ziemnego koło Ostrowa (ten odolanowski gaz dotarł w ubiegłym roku również do Piły).

Na terenie miasta rozpoczyna się realizacja inwestycji, które raz jeszcze przeobrazi jego oblicze — budowa wielkiego zakładu włókien sztucznych „Chemitex". W przyszłości zatrudni on 10 000 pracowników.

Piła jest miastem młodości, połowa jego mieszkańców nie przekroczyła jeszcze 25 lat. Istnieje tu 10 szkół podstawowych, 17 specjalistycznych szkół zawodowych i średnich. Niedawno otwarto m. in. Technikum Drogowo-Budowlane, Technikum Przemysłu Gazowniczego, Pomaturalną Szkołę Inspektorów Higieny. W Pile działają także — Wyższa Oficerska Szkoła Samochodowa im. gen. Aleksandra Waszkiewicza oraz Podoficerska Szkoła Milicji Obywatelskiej

Zarówno młodzież jak i starsi mieszkańcy tego wciąż piękniejącego miasta nie szczędzą społecznego trudu dla jego rozwoju. W ciągu ostatnich 10 lat wykonali oni tu prace wartości 120 milionów złotych.

Obecnie przygotowuje się nowy plan przestrzennego zagospodarowania Piły. Bo wszystkie podstawowe człony organizmu miejskiego: gospodarka komunalna, handel, usługi, placówki oświatowe i kulturalne, będą musiały sprostać nowym potrzebom miasta, w niedalekiej chyba przyszłości — stutysięcznego. (kos)

Niepodległość kolonii portugalskich

Nowa karta w dziejach Afryki

Przyznając prawo do niepodległości narodom Gwinei-Bissau, Angoli i Mozambiku, rząd w Lizbonie położył kres 500-letniemu panowaniu Portugalii w Afryce. Otworzył zarazem nowa kartę w historii dekolonizacji Czarnego Kontynentu. Ten doniosłej wagi akt, potwierdzony konstytucyjnie, oznacza bowiem uznanie narodowych praw 16 milionów Afrykanów zapewne też początek końca systemu kolonialnego w ogóle.

Niebawem wszystkie trzy terytoria portugalskie w Afryce staną sie samodzielne. Powiększą rodzinę z górą 40 państw afrykańskich, utworzonych w wyniku likwidacji kolonializmu. Czy narodziny państwowości odbędą się bezboleśnie i czy terytorialna suwerenność oznaczać będzie niepodległość polityczną i gospodarczą?

Niewątpliwie w najkorzystniejszej sytuacji znajduje się Gwinea-Bissau. Portugalia jest już bowiem 89 państwem uznającym jej niepodległość. Od czasu proklamowania na tym terytorium republiki, w grudniu roku ubiegłego, obejmującej obszary, z których wypar to wojska portugalskie, administracja wyzwoleńcza umocniła swój prestiż w społeczeństwie, a tworząca ją PAIGC (Afrykańska Partia Niepodległości Gwinei-Bissau i Wysp Zielonego Przylądka) gotowa jest w każdej chwili objąć suwerennym władaniem całość kraju.

Chwila ta wydaje się niezbyt odległa. Obecność Portugalii w Gwinei-Bissau, najmniejszej i najmniej zasobnej z jej kolonii afrykańskich, nie ma dla tego kraju większego znaczenia. Wyjątkiem są Wyspy Zielonego Przylądka, ważny przyczółek komunikacyjny zachodniego wybrzeża Afryki, integralna część Gwinei. Wszelako i tę kwestię obie strony deklarują pomyślnie rozwiązać.

Znacznie bardziej skomplikowany charakter będzie miało ogłoszenie niepodległości Angoli. Nie tylko ze względu na bogactwa naturalne tego kraju eksploatowane przez monopole zagraniczne, ale i sytuację wewnętrzną. W przeciwieństwie bowiem do Gwinei-Bissau, ruch wyzwoleńczy w Angoli nie reprezentuje jednolitego stanowiska. Wspólny front stworzony ad hoc do rozmów z Portugalią okazać się może w przyszłości niezbyt trwały, a to grozi rozbiciem i innymi konsekwencjami, które znane są choćby z przeszłości Konga.

Przyszłym kształtem politycznym Angoli zainteresowana jest również biała mniejszość tego kraju (stosunek jeden do sześciu). Ugrupowania najbardziej postępowe proponują negocjacje z ruchami wyzwoleńczymi i utworzenie państwa wielonarodowościowego przy utrzymaniu dominacji rasy czarnej. Wszakże znaczna część europejskiej ludności Angoli opowiada się za rządem wielonarodowościowym przy utrzymaniu białego przywództwa. Nie brak wreszcie wśród białych tendencji ultrasowskich. Desperackie zamachy na czarnych w stolicy Angoli, Luandzie są najlepszym świadectwem, że siły reakcyjno-rasistowskie, popierane przez monopole zagraniczne (w tym zwłaszcza Gulf Oil, należący do osławionej grupy „siedmiu sióstr naftowych"), nie zrezygnują łatwo z przejęcia władzy i skłonne są popchnąć naród angolański do bratobójczych walk.

Partnerem Lizbony w rozmowach dotyczących niepodległości Mozambiku jest FRELIMO, jedyna reprezentatywna organizacja wyzwoleńcza tego kraju i niekwestionowany przywódca Afrykanów. Poparcie społeczeństwa, sukcesy odniesione w walkach wyzwoleńczych jak również poniesione w nich ofiary, predestynują tę organizację do przejęcia władzy. Nie bez znaczenia dla osiadłych w tym kraju białych jest wypowiedź przywódcy FRELIMO, Samory Machela, widzącego przyszłość Mozambiku jako ojczyzny Afrykanów i osiadłych tam Portugalczyków. Czy symbiozę tę uda się utworzyć i utrzymać?

W Mozambiku jest trzy razy mniej białych osadników niż w Angoli (270 000 białych wobec 6 mln. Afrykanów). Szanse secesji białych lub przejęcia przez nich władzy, są zatem raczej minimalne. Nie mniej i w tym kraju nie brak ludzi zdecydowanych wydać bezwzględną walkę FRELIMO i utworzyć reżim białej mniejszości. Korespondent brytyjskiego tygodnika „Observer" poinformował w tych dniach, że grupa miejscowych bogaczy pochodzenia europejskiego czyni gorączkowe starania aby zmontować „rząd silnej ręki" i narzucić białe przywództwo czarnym mieszkańcom Mozambiku.

Niepoślednią rolę w tych kalkulacjach odgrywa bezpośrednie sąsiedztwo Mozambiku z Rodezją i Republiką Południowoafrykańską. Kraje te łączyła z uprzednim rządem portugalskim „entente cordiale" zarówno w sferze politycznej jak i militarnej. Zważywszy, iż celem tej współpracy było utrzymanie swoistego „kordonu sanitarnego", oddzielającego państwa rządzone przez białych osadników od niepodległych państw Czarnej Afryki, trudno przypuszczać, iż rasistowskie reżimy w RPA i Rodezji, pozostaną obojętne na rozwój sytuacji w ich sąsiedztwie.

W grę wchodzą także interesy gospodarcze. Zarówno Republika Południowej Afryki jak i Rodezja korzystają z tranzytu przez Mozambik. Ta ostatnia, pozbawiona dostępu do morza, cały swój eksport kieruje przez port Beira. Zamknięcie dróg w Mozambiku i lotnisk w Angoli, wobec nieuznawania białych reżimów przez większość państw Czarnej Afryki, postawiłoby oba rasistowskie kraje w niezwykle trudnej sytuacji. Dla RPA to nadto kwestia zapory w Cabora Bassa, w którą rząd tego kraju zainwestował krocie sumy, licząc na wykorzystanie jej dla własnych potrzeb.

Nieodległa już suwerenność Gwinei-Bissau, Angoli i Mozambiku jest wielkim zwycięstwem narodów tych krajów, przez lata walczących z uciskiem kolonialnym. Wszakże nie jest ona celem samoistnym. Uzyskanie własnej państwowości to dopiero początek drogi do pełnej niezależności politycznej i gospodarczej, zapewnienia sobie miejsca w świecie. Wybór tej drogi może mieć decydujący wpływ na przyszłość nowo powstających państw i całego południa Czarnego Kontynentu.

JERZY WALASEK

Ośrodki otwarte i zamknięte

WCZASY—EKONOMIKA —ZDROWY ROZSĄDEK

Nikt już prawie nie pamięta, że kiedyś przydział skierowania na wczasy pracownicze traktowany był nierzadko jak niezawiniona kara. Obecnie do wypoczynku poza domem nie trzeba nikogo namawiać. Przeciwnie, jako potencjalnych wczasowiczów można dziś traktować wszystkich pracowników wraz z rodzinami, a więc dobrze ponad dwadzieścia milionów osób. Jak zatem zaspokajamy wielkie potrzeby? Czym dysponujemy oprócz lasów, jezior, gór i w miarę jeszcze czystego powietrza?

Statystyka powiada, że obecnie każdy mieszkaniec naszego krajú, uwzględniając niemowlęta i staruszków, trzykrotnie w ciągu roku opuszcza swe miejsce zamieszkania w celach wypoczynkowych. W rachunku tym mieszczą się jednak wszystkie, najkrótsze nawet, wyjazdy weekendowe. Toteż wielu, gdy przychodzi ich czas urlopu, nie ma co z nim począć. W bieżącym roku w ośrodkach FWP i zakładów pracy spędzi urlop około 3,5 miliona osób. Jest to o 300 000 więcej niż w roku ubiegłym, ale o wiele za mało w stosunku do potrzeb. Jakby nie kluczyć wokół problemu, zawsze natkniemy się na kwestię zasadniczą — gdzie wypoczywać? Pytanie to niestety będzie jeszcze dość długo aktualne. Gdyby założyć bowiem, że Sejm uchwala dziś program: w 1990 roku miejsce na wczasy dla każdego, to należałoby do tego czasu liczbę miejsc w ośrodkach wypoczynkowych zwiększyć 6—7-krotnie.

FWP I INNI

Wszystko zaczęło się bezpośrednio po wojnie od Funduszu Wczasów Pracowniczych. Niestety tzw. baza wczasowa FWP nie była wraz z narastaniem potrzeb rozbudowywana. Nie powstały nowe obiekty, nie było środków na remont budynków pamiętających na ogół czasy sprzed I wojny światowej. Gdyby nie budowa, głównie w latach sześćdziesiątych, zakładowych ośrodków wypoczynkowych, byłoby dziś całkiem źle. Nasz obecny stan posiadania przedstawia się bowiem jak następuje: FWP — 60 000 miejsc, ośrodki zakładów pracy — 400 000.

Ale budowa własnych obiektów wypoczynkowych przez zakłady pracy i instytucje przyniosła również wiele ujemnych konsekwencji. Budowali i bogatsi, i biedniejsi. W efekcie znaczna część ośrodków nadaje się do eksploatacji jedynie w miesiącach letnich. Wiele obiektów nie ma podstawowych urządzeń sanitarnych i zaplecza gospodarczego. Nie budowali też wszyscy. Większość ośrodków powstała właściwie w kilku resortach, głównie przemysłowych. Wytworzyła się zatem bardzo niezdrowa społecznie sytuacja. Dostęp do wypoczynku uzależniony został od miejsca pracy. Pracownik jednego zakładu mógł regularnie, raz do roku, korzystać z własnego ośrodka wypoczynkowego, pracownik innego zdany był na loterię związaną z przydziałem skierowań do FWP.

W dodatku obiekty zakładowe zawsze były niedostatecznie wykorzystane. Czy puste, czy pełne — dla obcych wstęp był wzbroniony. Bywało i tak, że pracownikom opatrzył się już własny ośrodek. Świecił pustkami nawet w najbardziej atrakcyjnym okresie wakacyjnym, nikt „obcy" jednak nie miał prawa spędzić w nim urlopu. Zakład bowiem nabył prawo własności do wybudowanego przez siebie obiektu i nie widział powodu, by się nim z kimkolwiek dzielić.

Już dawno było wiadomo, że coś z tym wczasowym fantem trzeba będzie zrobić. Nie pomagały apele do zakładów, by otwierały drzwi od własnych obiektów dla wszystkich. Proponowano przejęcie całej krajowej bazy wczasowej przez jedną administrację oraz udostępnienie jej wszystkim. Propozycje tego typu padają nadal. Mają one bardzo racjonalne podstawy. Baza wczasowa jest dziś nadmiernie rozproszona. Za dużo tutaj dysponentów i włodarzy. Z całą pewnością sprzeczne jest to ze zdrowym rozsądkiem, a także rachunkiem ekonomicznym i społecznym.

CZY BĘDZIE LEPIEJ?

Nowe zasady finansowania działalności socjalnej zakładów pracy, jednocześnie jednak stworzone zostaną warunki dla budowy ośrodków ogólnodostępnych. Powstawać one będą ze środków Centralnego Funduszu Inwestycji Socjalnych. Fundusz ten gromadzić będzie sumy pochodzące z odpisów amortyzacyjnych od zakładowych urządzeń socjalnych oraz będzie ponadto zasilany z budżetu państwa.

Jeśli natomiast idzie o bazę istniejącą, to i tutaj przewidywać należy zasadnicze zmiany. Stworzone zostały warunki, by zamknięte ośrodki zaczęły się otwierać. Pewnym zakładom przestanie się zapewne opłacać utrzymywanie własnych obiektów i zechcą je przekazywać FWP czy PTTK, instytucjom posiadającym wyspecjalizowaną kadrę i odpowiednie doświadczenie. Bardziej korzystne może się okazać zakupienie wczasów niż utrzymywanie własnych ośrodków, a pracownikowi będzie wszystko jedno dokąd pojedzie, jeśli otrzyma dofinansowanie z funduszu socjalnego. Z kolei dla zakładów, które nie pozbędą się domów wypoczynkowych opłacalna będzie sprzedaż wolnych miejsc, gdyż sumy uzyskane z tego tytułu zasilać będą własny fundusz socjalny.

Trudno dziś stwierdzić czy wszystkie te przewidywania się spełnią. Nadchodzą już sygnały, że nie wszystkie jeszcze zakłady pracy posiadające własne obiekty wypoczynkowe zdają sobie sprawę z nowej sytuacji. Uruchomione jednak mechanizmy ekonomiczne muszą z czasem dać znać o sobie. W każdym razie stworzone zostały warunki uporządkowania gospodarki wczasowej, w tym także dla budowy nowych i powszechnie dostępnych ośrodków. Ponadto z wejściem w życie zapowiadanej na rok przyszły reformy wakacji szkolnych i akademickich, polegającej na innym niż dotychczas rozłożeniu ich w czasie, wydłuży się tym samym sezon wypoczynkowy. Oznaczać to będzie wygospodarowanie w sposób całkiem bezinwestycyjny wielu dodatkowych miejsc na wczasach dla tysięcy ludzi pracy, jako że terminy rozpoczynania i kończenia wakacji w szkołach będą miały poważny wpływ na plany urlopowe większości pracujących.

JERZY SZAJEWSKI

Uniknąć strat w plonach

Dokończenie ze str. 1

Pracowicie spędzono żniwną niedzielę w Kombinacie Gułtowy w powiecie wrzesińskim, gdzie omłócono 5 ha pszenicy odmiany Aurora, w Kombinacie Ogrodniczym Owińska w powiecie poznańskim, gdzie 3 brygady omłóciły 600 ton żyta z 205 ha (wydajność około 30 kwintali z ha). Zbierano słomę po kombajnach w Zakładach tego Kombinatu w Karłowicach, Kowalskiem, w czym pomagały także żony pracowników i brygada oborowych.

Prace żniwne kontynuowały ubiegłej niedzieli Kombinaty PGR Konarzewo w powiecie poznańskim, Biganowo w powiecie wrzesińskim, Maniecki w powiecie śremskim, Gołębin Stary i Głuchowo w powiecie kościańskim, Żydowo w powiecie gnieźnieńskim, Taczanów w powiecie pleszewskim i Przedsiębiorstwo Rakoniewice w powiecie wolsztyńskim. Dzięki temu państwowa gospodarka rolna w naszym województwie ma już za sobą około 30 procent sprzątniętego z pól jęczmienia jarego (8 750 ha). Żyto i pszenicę sprząta się w następnej kolejności po jęczmieniu, który wszędzie dojrzewa wcześniej.

Rolnicze spółdzielnie produkcyjne starały się ubiegłej niedzieli młócić groch, aby w poniedziałek odwieźć pierwsze partie nasion do magazynów jak zrobiła to RSP Lubosina w powiecie szamotulskim. Omłoty grochu trwały m. in. w Kombinacie Spółdzielczym Buszewko-Dębina i RSP Bobulczyn, a także innych spółdzielniach produkcyjnych w województwie, specjalizujących się w uprawie tej rośliny. (emp)

Po uprzątniętym z pola jęczmieniu jarym, dokonuje się natychmiast podorywek. W brygadzie traktorowej Przedsiębiorstwa PGR Długie Stare spotkaliśmy Stefana Foralewskiego, który ma za sobą 23-letni staż pracy na ciągniku.

Fot. (2) — T. Talarczyk

Ustawianie stogu zebranej po kombajnach słomy jęczmiennej na polu w Klonówcu.

sport-sport-sport-sport-

Piłka nożna

I LIGA

Legia — Zagłębie 2:1
ŁKS — Gwardia 0:0
Górnik — Wisła 3:2
Odra — Ruch 3:2
Pogoń — Szombierki 1:0
Polonia — Stal 1:3
ROW — Śląsk Wrocław 3:0
Zagłębie S. — Lech 1:0

1. Ruch	40	18	50—20
2. Górnik	36	22	41—26
3. Stal	35	23	40—24
4. Wisła	33	25	34—26
5. Legia	33	25	35—25
6. ŁKS	29	29	24—27
7—8. Lech	28	30	25—25
Gwardia	28	30	25—25
9. ROW	27	31	23—28
10. Pogoń	27	31	26—37
11. Zagłębie S.	27	31	22—30
12. Polonia	27	31	22—31
13. Śląsk	27	31	20—32
14. Szombierki	24	34	25—31
15. Odra	23	35	24—36
16. Zagłębie W.	20	38	19—32

Nie tylko pierwsi i ostatni

Rozgrywki piłkarskie I ligi sezonu 1973/74 dobiegają końca. Jutro piłkarze rozegrają ostatnich osiem pojedynków.

Każdy sezon niesie ze sobą te same, zawsze interesujące dla sympatyków danej dyscypliny sportu pytania: kto zostanie mistrzem, kto wicemistrzem, a które drużyny opuszczą ekstraklasę? Na niektóre z nich znamy już odpowiedź. Już w maju mistrzem Polski na rok 1974 został jeden z najbardziej zasłużonych dla naszego futbolu klubów — Ruch Chorzów. W minioną środę poznaliśmy pierwszego z dwójki spadkowiczów. Jest nim Zagłębie Wałbrzych, mimo że właśnie ten zespół w ostatnich spotkaniach spisuje się nad spodziewanie dobrze: w środę pokonał w Wałbrzychu Odrę Opole, a w sobotę zremisował i to w Warszawie z Legią 1:1, prowadząc do przerwy 1:0.

Ale kibiców interesują nie tylko ci pierwsi i ostatni. Do niedzieli wicemistrza Polski należało szukać w czwórce drużyn: Górnika Zabrze, Stali Mielec, Legii Warszawa i Wisły Kraków. Wymieniamy te zespoły w takiej kolejności w jakiej zajmują miejsca w tabeli, choć ostatnie spotkania wyjaśniły częściowo zagadkę. Na pewno nie będą już wicemistrzem Polski drużyny warszawska i krakowska. Największe szanse na zajęcie miejsca tuż za Ruchem ma Górnik, który dzięki bramce Andrzeja Szarmacha w ostatniej minucie meczu z Wisłą, zgromadził o jeden punkt więcej niż mielczanie.

Także dwa zespoły walczyć będą o utrzymanie się w I lidze. Znacznie większe szanse na pozostanie w tym gronie mają Szombierki Bytom. Zgromadziły one o jeden punkt więcej od Odry Opole. Ale w sporcie walka trwa do końca. Przekonały się o tym w niedzielę obydwa wymienione zespoły. Szombierki, gdy utraciły w 85 minucie meczu z Pogonią w Szczecinie jedyną bramkę i przegrały to ważne dla siebie spotkanie. I Odra, która właśnie w 85 minucie zdobyła zwycięską bramkę pokonując samego mistrza Polski 3:2.

Pozostała też do rozwiązania jeszcze jedna frapująca zagadka; kto zostanie liderem środka tabeli ligowej. Do szóstego miejsca — za czołową piątką — kandyduje teoretycznie 8 drużyn od ŁKS, który ma 29 punktów do Śląska uboższego o 2 punkty. W grupie tej znajduje się Lech, mimo niedzielnej przegranej 0:1 na Stadionie Ludowym w Sosnowcu. Przypominamy, że kolejarze mają remisowy bilans z Gwardią Warszawa, po 28 punktów, remis w bramkach 25:25, a nawet w obydwu rozegranych w sezonie 1973/74 meczach.

Piłka nożna to także przygotowania poszczególnych drużyn do rozgrywek II ligi i klas niższych. W minioną niedzielę II-ligowa Warta pokonała Grunwald 5:1 (1:0). Mecz nie mógł niestety zadowolić sympatyków zielonych. Nieco wyżej oceniać należy dwa remisy 2:2 piłkarzy beniaminka II ligi — Olimpii z II-ligową Atalantą Kłajpeda (ZSRR) oraz z Granitem Kłajpeda.

Dla Wielkopolski sobota i niedziela były jednak przede wszystkim dniami lekkoatletyki. W Kaliszu z udziałem 368 zawodniczek i zawodników w tym także z CSRS i Węgier odbyły się mistrzostwa kraju juniorów zrzeszenia „Start". Wśród 15 klubów, kolejny spory sukces zanotowali gospodarze. Calisia zajęła drugie miejsce za Startem Lublin. W Wieleniu, w tradycyjnych zawodach o puchar Józefa Nojiego uczestniczyło około 150 lekkoatletów. W biegu głównym na 5.000 m zwyciężył Wojtkuński Budowlani Bydgoszcz. Wreszcie w Poznaniu, o czym obszernie pisaliśmy w niedzielę, odbył się mityng lekkoatletyczny z udziałem zawodników okręgu poznańskiego, Charkowa i Górnika Wałbrzych. Wśród wielu niezłych rezultatów są też i trzy rekordy okręgu: w skoku wzwyż mężczyzn — 211 cm Gruszczyńskiego z Orkanu, wzwyż kobiet — 173 cm Jaźwieckiej z Olimpii i w trójskoku Sobory z Olimpii — 16,17 cm.

ANDRZEJ KUCZYŃSKI

W naszym obiektywie

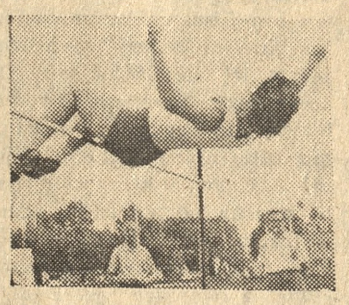

Podczas dwudniowych zawodów lekkoatletycznych na stadionie AZS w Poznaniu Jaźwicka z Olimpii pobiła rekord okręgu w skoku wzwyż przechodząc wysokość 173 cm. Pozostałe zdjęcia z konkurencji lekkoatletycznych wykonano także podczas tych zawodów.

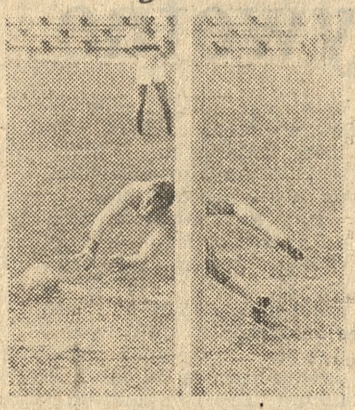

W towarzyskim meczu piłkarze Warty pokonali lokalnego rywala Grunwald 5:1. Na zdjęciu: w akcji bramkarz Grunwaldu.

W biegu na 1.500 m zwyciężył pozaciętej walce Kłobuszewski AZS Poznań (nr 918) w czasie 3:50,9 przed Mazurkiewiczem Orkan (nr 475) 3:51,0.

Gruszczyński z Orkanu przechodzi w skoku wzwyż wysokość 211 cm ustanawiając nowy rekord okręgu.

Fot. (4) — K. Przychodzki

Udane zawody konne w Sierakowie

Kilkudziesięciu jeźdźców i koni z Poznania, Gniezna, Iwna, Pepowa, Posadowa i Sierakowa startowało w rozegranych w niedzielę w Sierakowie okręgowych zawodach jeździeckich, zorganizowanych z okazji 145-lecia istnienia miejscowego Państwowego Stada Ogierów.

W konkursie dokładności klasy „L" zwyciężyli G. Chytry na Czehanie LZS Sieraków i A. Matławski LKS Gniezno (po 4 pkt. karne). Trzecim był S. Kurek na Grocie (LKS Cwał Poznań) — 7 pkt. karnych.

W konkursie zwykłym klasy „P" w którym startowało 19 koni niepokonany okazał się A. Matławski, który na ogierze Wykrot miał przejazd bez punktów karnych. Drugi był S. Kurek na Scypionie — 3 pkt., a trzeci W. Pluskota LZS Sieraków na Arysie — 4 pkt. Tylko dziewięć koni startowało w konkursie zwykłym klasy „N". Zwyciężył Z. Nowicki LZS Sieraków na Liriuszu — 0 pkt. karnych, przed W. Ganowiczem LKS Cwał na klaczy Begonia — 3 pkt. i P. Wawryniukiem LKS Cwał na Zecerze — 4 pkt.

W czwartym z rozegranych w niedzielę konkursie w klasie „C" w którym uczestniczyło 6 koni zwyciężył T. Szymoniak LZS Gniezno na Plonie — 8 pkt. karnych. Tyle samo punktów karnych, ale gorszy czas miał G. Jeżykowski LZS Iwno na Sargasie, a trzeci był J. Nowicki LZS Sieraków na Flircie — 11 pkt.

Konkurs klasy „N" — sztafeta amerykańska — zakończył się zwycięstwem pary LKS Gniezno: T. Szymoniak na Farmerze i A. Matławski na Plonie — 0 pkt. karnych.

Odbył się również pokaz koni hodowlanych. Swe okazy prezentowali hodowcy z województwa poznańskiego i zielonogórskiego. W sumie impreza należała do bardzo udanych i podobała się licznie przybyłej publiczności. (zb)

Żużel

• Przegrana Unii we Wrocławiu
• Start wygrał z Motorem

Kolejna runda zmagań żużlowych budzi mieszane uczucia. Żużlowcy Unii Leszno przegrywają bardzo wysoko ze Sparta Wrocław, natomiast drugoligowy Start Gniezno odnosi zdecydowane zwycięstwo nad lubelskim Motorem 47:30.

Przegrana Unii jest zaskoczeniem, szczególnie zaś jej rozmiar. We Wrocławiu zadecydował z pewnością atut własnego toru, bowiem jak pamiętamy w Lesznie Unia po zaciętej walce pokonała Sparte. Żużlowcy Sparty większość zwycięstw w biegach zapewnili sobie lepszymi startami, choć niektóre z nich mogły być kwestionowane jako „lotne". Punkty dla Unii zdobyli: Kowalski 7, Zb. Jader 5, Dobrucki 5, Pogorzelski 3 i Okoniewski 2. W najbliższą niedzielę Unia podejmuje u siebie Falubaz Zielona Góra.

Po raz drugi z kolei lider ekstra klasy gorzowska Stal przegrała swoje spotkanie, tym razem z zespołem sąsiadującym z nią w tabeli Włókniarzem Częstochowa 26:28. (Dramatyczny wyścig przerwany został z powodu burzy). Dzięki temu zwycięstwu zespoły prowadzące w tabeli dzieli zaledwie jeden punkt i gdyby prawem serii Stal poniosła jeszcze jedną porażkę, sprawa tytułu mistrza Polski będzie otwarta. Zgodnie z przewidywaniami rybnicki ROW zwyciężył Śląsk Świętochłowice 42:36 i spadek Śląska do II ligi jest już prawie pewny. Natomiast Polonia Bydgoszcz rozgromiła Falubaz Zielona Góra 57:20.

Tymczasem na drugim froncie bardzo miła niespodzianka. Choć pokonanie lubelskiego Motoru leżało w możliwościach żużlowców z Gniezna niewielu przewidywało, że zwycięstwo będzie tak zdecydowane i wysokie. Najlepiej w zespole gospodarzy pojechali Witkowski i Błaszak, zdobywając 10 i 9 punktów. Najwięcej punktów dla Motoru uzyskali Studziński 12 (w trzecim biegu uzyskał on najlepszy czas dnia 78,4 sek.) oraz Nocek 9.

TABELA I LIGI

1. Stal	11	16	+137
2. Włókniarz	11	15	+ 83
3. Sparta	11	14	+ 48
4. ROW	11	14	+ 10
5. Polonia	10	9	+ 82
6. Unia	11	9	— 72
7. Falubaz	11	6	—131
8. Śląsk	10	3	— 87

(ask)

GERARD GÓRNICKI

MIASTO KRÓLA

— Jesteś w sytuacji groźnej, bardziej, niż śmiesznej.

— Rozumiemy sens naszej roli.

— Gdy armia wasza wycofa się na dogodne pozycje obronne. Czy tak?

Porucznik milczał.

— Był to zmordowany, bezładny tłum. A wy jesteśmy tutaj ludnością cywilną.

— Przyszedłeś do mnie na rozmowę, więc jeszcze coś znaczymy. Na co czekasz? Nie zatrzymuję cię, zabieraj się stąd.

— Jak każdy Polak, tęsknisz za bijatyką. No, tak, jasne, co macie w końcu zrobić? A ty, domyślasz się, że zostaniesz potraktowany inaczej od reszty, jesteś oficerem. Nie grozi ci rozstrzelanie.

— Ty, zostaw mnie w spokoju. Powiedziałem już raz, uciekaj, precz stąd.

Niemiec rozejrzał się po pokoju, roześmiał się gniewnie.

— Nie jestem dywersantem, albo ty jesteś tolerancyjny, pamiętasz o naszej znajomości, Hans.

— Jesteś prymitywny, to wszystko.

— Jesteś śmieszny — Zygfryd znikł w ciemności miasta.

Od strony jezior niosło zapachem tataraku bagiennego.

Porucznik, stojąc obok Króla, na skraju cmentarza, zerknął mu w oczy i nic nie powiedział, jakby dostrzegł w jego wzroku aziecinną rozpacz, wywołaną grozą nocy. Ludzie spali pod murowanymi grobowcami pokręceni i sprawiali dziwne wrażenie. Połyskiwały ich twarze. Lapis szepnął:

— Dopilnuj, żeby nie brakło wody, chleba, słoniny, bo amunicji już nam nie przybędzie. Mój ojciec był piekarzem, może to piękniejszy zawód niż mój teraz.

Zboczem skarpy zeszli nad sterty wysadzonego mostu kolejowego.

— Co robić? — Lapis nachmurzył się.

Nasłuchiwali, w której stronie cisza rozcinała otaczający ich czarny pierścień obcych wojsk. Rechotały żaby, niebo rozciągało się nieruchome.

— Nie ma wojny — rzekł Adam głośno, jakby chciał przemóc groźną ciszę.

— To jest właśnie wojna. Niepewność w tych chwilach jest gorsza, niż strach, niż sama śmierć. — odpowiedział. Opanowany, skrupulatny urzędnik bankowy, ze smutnym uśmieszkiem na szczupłej, bladej twarzy. Nie był opryskliwy, chwalił się, że nie cierpniał nigdy na reumatyzm ani na nerki. Chwilami niespokojny, to znów dostojny, jak Roland, jakby wiedział, że w załodze nie było ani jednego tchórza, że oni zniosą upał walki i zimno śmierci. Była w nim łagodność i pokora, choć patrzył groźnie na lasy, łąki i pola.

— Nie ma co rozmyślać, jest prawdziwa wojna. Musimy strzelać celnie, oni nie muszą, ale my musimy oszczędzać każdy nabój, jak ostatnią kromkę chleba, ażeby przeżyć ten dzień.

Oparł się o ocalałą balustradę mostu, bez mapy określił położenie stanowisk, zerknął na księżyc.

— Będzie słoneczna pogoda. Zobaczysz ich.

— Jednego już widziałem.

— Zygfryda.

— Wypuścił go pan na wolność.

— Zapomniałem go zrewidować, to był mój błąd, ale on miał twarz, jak wyprana ścierka, chytry lis. Następnego rozstrzelam.

Patrzyli w pozłacaną wodę jeziora. Nagle plusnęło, oczywiście żaba. Trawę pokrywała rosa i pajęczyna babiego lata.

— Co będzie z tym miastem dzisiaj?

Adam Król otarł chustką pot z twarzy. Nadszedł patrol, dwie twarze, pokryte wilgocią.

— Pójdziecie brzegiem jeziora, za godzinę meldować. Będę u siebie, w Domu Ludowym.

— Rozkaz.

Porucznik objaśnił Adamowi, jak na odprawie:

— Linia obronna na prawo i na lewo od szosy Wągrowiec — Gniezno już nie ma racji bytu. Mamy natomiast więcej ludzi, około trzystu, ochotników jeszcze skierowali nam z Gniezna. Spać się chce, co?

— Mnie nie, panie komendancie.

— Myślisz o Annie.

— Czasem myślę, ale co mi przyjdzie z myślenia.

— Idź do niej, pogadać można.

— Co mi z samego gadania.

Minęli figurę białego anioła. Ulicą znowu przeszedł patrol, zaraz za nim sanitariuszka z opaską na rękawie i ksiądz z sakramentami do chorego, przebiegł duży szczur, za nim łaciaty kot, potem o bruk ulicy stukał wóz w ciemnościach, w podwórzu dzwoniły wiadra przy studni. Przez rynek biegli chłopcy, nieśli koce do młyna.

— Widzisz, co znaczy instynkt ludzi. Nie jest taka trudna ta noc.

Cdn

Praca ● Nauka

Pracownika i oborowego, do zmechanizowanego gospodarstwa rolnego, przyjmie Majchrzycki, 63-012 Dominowo, pow. Środa. 34914g

Potrzebny piekarz (może by przyuczony), z utrzymaniem i spaniem. Poznań, Dzierżyńskiego 173. 36219g

Ucznia do zawodu instalatora wod.-kan.-gaz oraz instalatora — przyjmę. Prądzyńskiego 10, zakład tel. 331-947. 35246g

Technolog w zakresie fotografii z wieloletnią praktyką, poszukuje pracy. Oferty — „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 36235g.

Przyjmę dozorstwo z mieszkaniem — warunki do uzgodnienia. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 35273g.

Warsztat ślusarsko - tokarski, przyjmie ucznia. Poznań, Dąbrowskiego 231. 35290g

Potrzebna zaraz pomoc domowa dochodząca lub stała. 4 osoby. Kościan. Oferty — „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 35310g.

Elektromechanik, przyjmie pracę po godz. 15. Oferty — „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 35364g.

Szukam dla kobiety pracy chałupniczej. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 35366g.

Uczę matematyki. Strzelecka 30 m. 10. 35295g

Języki, przedmioty ścisłe — do egzaminów poprawkowych (również dla zamiejscowych) pod opieką doświadczonych pedagogów. Mielżyńskiego 19 m. 24. Zgłoszenia: godz. 19—20. 36517g

Kupno ● Sprzedaż

Maszynę do czyszczenia pierza, automat, nowoczesną — kupię. Zgłoszenia: Chamielec, 43-190 Mikołów, Długa 8. 1757-K2

Kupię pilnie dobry kontrabas. Oferty „Prasa" — Grunwaldzka 19 dla 34871g

Kupię drut stalowy 2 do 2,2 milimetra. Oferty — „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 35343g.

Kupię okulary słuchowe. Oferty — „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 35343g.

Kupię linkę i pancerz do licznika samochodowego. Oferty — „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 35342g.

Kupię pianino. Oferty — „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 35377g.

Okazyjnie sprzedam motocykl SHL-175 — III-biegowa i Junaka. Stanisław Jęczak, Gaj 40, powiat Śrem. 33805gpr

Wózek dziecięcy, głęboki, stan dobry, sprzedam. Chodzieska 10. 35312g

Sprzedam młodą krowę. Łęczyca, Poznańska 3, powiat Poznań. 34800g

Sprzedam wózek dziecięcy głęboki. Forteczna 46. 34844g

Przyczepkę do samochodu osobowego, kupię oraz Dzika nawet do remontu. Oferty — „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34833g.

Ciągnik C 330, fabrycznie nowy, sprzedam. Henryk Potrawiak, wieś Giżyn, 74-304 poczta Nowogródek, pow. Myślibórz, woj. Szczecin, stacja PKP Głazów. Na listy nie odpowiadam. 34862g

Tanio sprzedam 30 uli z pszczołami i 40 pustych. Poznań, Winklera 30 m. 1. 34879g

Sprzedam tanio wózek głęboki. Tel. 32-96-20. 35203g

● Samochody

Sprzedam Syrenę 104, przebieg 26.000 km. Poniec, pow. Gostyń, ul. Kościelna 7. 36580g

Sprzedam Zastavę 750. Piekary 13b m. 14. Informacje w godzinach 16—18. 36009gpr

Sprzedam Syrenę 104, cena 30 tys. Jerzy Marcinkowski, ul. Grodziska 12. 34850g

Sprzedam Żuka, stary, dobry. Żarnowski, Pniewy, ul. Poznańska 10. 34876g

Sprzedam Fiata 600 Multipla. Staszica 19 m. 19, po godz. 16. 34874g

● Lokale

Małżeństwo, członkowie spółdzielni, poszukuje pilnie pokoju. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34798g.

Asystent Akademii Rolniczej, członek spółdzielni, poszukuje pokoju 2-osobowego. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34801g

Zamienię samodzielne 4 pokoje z przynależnościami — 3 balkony, c. o. etażowe, kwaterunkowe, śródmieście, II piętro — na 2 pokoje, samodzielne z przynależnościami, c. o., do I piętra. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34829g.

Pracownik Politechniki, z żoną, poszukuje pokoju. Tel. 333-615, do 15. 34875g

Luboń — 3-pokojowe M-4 — 48 m², jasna kuchnia, c. o., gorąca woda, balkon, II piętro — zamienię na podobne w Poznaniu. Oferty „Prasa" Grunwaldzka 19 dla 34843g.

Toruń! Zamienię 3 pokoje z wygodami, kwaterunkowe, 65 m² — na podobne lub mniejsze w Poznaniu. Tel. 755-56. 34856g

Gorzów! Zamienię M-4, 3-pokojowe, z telefonem i garażem — na M-4 Poznań. Oferty „Prasa" — Grunwaldzka 19 dla 34883g

MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE w POZNANIU

PRZYJMUJE ZGŁOSZENIA UCZNIÓW

W NAUKĘ ZAWODU do

Zasadniczej Szkoły Zawodowej

w zawodzie:

- **ślusarz mechanik** — chłopcy
- **blacharz karoseryjny** — chłopcy
- **wulkanizator** — chłopcy
- **stolarz** — chłopcy.

Warunki przyjęcia:

- ukończone 8 kl. szkoły podstawowej
- ukończone 15 lat życia
- dobry stan zdrowia, pozwalający na wykonywanie zawodu, stwierdzony przez lekarza zakładowego.

Uczniowie w czasie nauki otrzymują wynagrodzenie:

w I roku nauki 150,— zł miesięcznie
w II roku nauki 320,— zł miesięcznie
w III roku nauki wg I gr. zaszeregowania osobistego,

oraz świadczenia wynikające z Układu Zbiorowego Pracy w Gospodarce Komunalnej.

Zgłoszenia przyjmuje i bliższych informacji udziela Dział Spraw Osobowych i Szkolenia w Poznaniu, ul. Głogowska 131 III ptr., pok. 34. 4167-K1

Przedsiębiorstwo Spółdzielcze

ZAKUPI MASZYNY KALKULACYJNE

czterodziałaniowe marki „Facit"

Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 5252-K1

Kupię 11 ha ziemi ornej, w całości, pszenno - buraczanej, bez zabudowań lub starymi zabudowaniami w woj. poznańskim, zielonogórskim, wrocławskim. Oferty listowne: Michał Ligota, Wrocław, Plac Grunwaldzki 59. 1688-K2

Zguby ● Różne

Zgubiono czarną walizkę, sobota 3. VIII, wieczorem, Osiedle Przyjaźni. Znalazcę prosimy o zwrot za wynagrodzeniem — 1.500,— zł. Gajdziński, Osiedle Przyjaźni 18 E m. 47, tel. 69-09-19. 37109g

Orwochrom — barwne filmy pozytywowe, wywołuję w terminie do 5 dni, wykonuję przeźrocza barwne lub czarno-białe do celów naukowych. Zakład Fotograficzny, Rataj czaka 36, narożnik Czerwonej Armii. 34769g

Do czynnej wytwórni wód gazowanych — przyjmę wspólnika z lokalem lub sprzedam urządzenia i firmę. Poznań, Trzebiatowska 65, tel. 653-57. 34848g

Kto wybuduje dom bliźniaczy, stan surowy. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34661g.

● Nieruchomości

Sprzedam domek trzy pokoje, kuchnia, z ogrodem zadrzewionym, uzbrojonym, warunek pokój, kuchnia, do zamiany. Pośrednictwo wykluczone. Ul. Krzywińska 10, Górczyn, za mostem. 34799g

Sprzedam gospodarstwo rolne. Stanisław Janeczek, Ludomy, pow. Oborniki, woj. poznańskie. 34831g

Sprzedam sad wieloowocowy 2,5 ha. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34757g.

Puszczykowo! Sprzedam piętro willi (3 pokoje) pod lasem. Warunek mieszkanie M-2 lub M-3. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34754g.

Sprzedam 5.25 ha ziemi pszenno-buraczanej, w powiecie wągrowieckim. Oferty — „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34828g.

Pani, członek spółdzielni mieszkaniowej, poszukuje pokoju samodzielnego. Może być także nieumeblowany. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34878g

● Matrymonialne

Rozwiedziona nie z własnej winy, bezdzietna, pracownik umysłowy, lat 50, pozna w celu matrymonialnym pana, bez nałogów, o wysokiej kulturze osobistej. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34964g.

Dla siostry lat 39, szczupłej blondynki, wykształcenie średnie, posiadającej nieruchomość — poznam pana do lat 45, najchętniej ogrodnika, w celu matrymonialnym. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34762g.

Pani miłej powierzchowności, lat 27 (syn 3), technik, mieszkanie spółdzielcze — pozna odpowiedniego pana do lat 35. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34744g.

Wdowa lat 50, dobrej prezencji, pozna odpowiedniego pana. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa" — Grunwaldzka 19 dla 34898g

Pani lat 38, inteligentna, pracowita, pozna kawalera lub wdowca o dobrym sercu i szlachetnym charakterze, do lat 45. Cel matrymonialny. Oferty — „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34899g.

Wdowiec samotny, lat 62, wysoki, przystojny, posiadający mieszkanie, większe oszczędności — pozna panią do lat 60. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 34254g.

Dla brata, poznam panią do lat 28 (chętnie wdowę) z własnym gospodarstwem od 18 do 45 ha) ładną, zgrabną, troskliwą, wierną, pracowitą. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34687g.

Wdowiec samotny z mieszkaniem w nowym budownictwie, emeryt pozna panią, emerytkę do lat 65. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa". Grunwaldzka 19 dla 32831g.

Panna, wysoka, lat 24 — pozna pana. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa", Grunwaldzka 19 dla 34743g

Pracownicy poszukiwani

Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa - Książka - Ruch" — zatrudni **kierownika stołówki zakładowej.**

Zgłoszenia osobiste w Sekcji Kadr — ulica Grunwaldzka 19. 71-B

Dyrekcja Wielospecjalistycznego Szpitala m. Poznania przy ul. Lutyckiej — zatrudni zaraz:

- **magazynierów do magazynu żywnościowego,**
- **piekarzy do pracowni piekarniczej,**
- **kuchmistrza,**
- **pomoce kuchenne,**
- **praczki do nowoczesnej zmechanizowanej pralni,**
- **salowe do pracy w systemie 2-zmianowym.**

Zgłoszenia przyjmuje Dział Kadr — telefon 408-31 wewn. 323, 324.

Dojazd autobusami MPK linii 51, 60, 63, 72. 5120-K1

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Poznaniu — przyjmie zaraz:

- **maszynistów urządzeń wodno-kan.,**
- **kierowców,**
- **konserwatorów urządzeń obiektów,**
- **monterów sieci wodociągowej,**
- **strażników do straży przemysłowej,**
- **inkasentów — odczytywaczy.**

Płaca wg taryfikatora kwalifikacyjnego.

Zgłoszenia osobiste, telefoniczne, pisemne — przyjmuje Dział Spraw Pracowniczych, Poznań, ul. Grobla 15, pokój 318, telefon 742-21, wewn. 207. 4613-K1

- **Inżyniera urządzeń sanitarnych** — na kierownicze stanowisko,
- **technika urządzeń sanitarnych,**
- **księgowego,**
- **uczniów** do nauki zawodu montera instalacji sanitarnej lub elektromontera —

zatrudni zaraz na dobrych warunkach **Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjno - Montażowych Budownictwa Rolniczego w Poznaniu,** ul. Pokrzywno 59 a, telefon 742-01, wewn. 66.

Dojazd z Rataj autobusem MPK nr 62. 5152-K1

Z żalem zawiadamiamy, że dnia 1 sierpnia 1974 r. zmarł

MIECZYSŁAW SZUKAŁA

mistrz cukierniczy

długoletni i ceniony pracownik naszego hotelu.

Rodzinie Zmarłego wyrazy serdecznego współczucia składają

Dyrekcja, Rada Zakładowa, POP oraz współpracownicy Hotelu „Orbis - Merkury".

5358-K1

Dnia 2 sierpnia 1974 r. zmarł po krótkiej i ciężkiej chorobie mój najdroższy mąż, kochany ojciec i dziadek, przeżywszy lat 74, śp.

WALENTY NOWAK

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 6 bm. o godz. 10.15 na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pogrążone

żona i rodzina

Poznań, Engla 20 m. 25. 36997g

W dniu 4 sierpnia 1974 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy mąż, ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 65, śp.

BRUNON HAGEDORN

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 sierpnia br. o godz. 13.40 na cmentarzu na Junikowie.

W smutku pogrążeni

żona, syn i rodzina

Poznań, Grabowa 9 m. 2. 37073g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 3 sierpnia 1974 r. zmarł, namaszczony Olejami św., kochany ojciec, dziadek, teść, brat, wujek i szwagier, w 83 roku życia, śp.

ANTONI SKOWROŃSKI

ppor., powstaniec wielkopolski, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Msza św. żałobna odbędzie się 7 sierpnia br. o godz. 12.30 w kaplicy w Żegrzu, po czym pogrzeb o godz. 14 na cmentarzu Miłostowo.

Pogrążona w żałobie

rodzina

Poznań, Rzeczańska 4 m. 1.

Dojazd na cmentarz autobusem sprzed kaplicy. 37079g

---

† Dnia 3 sierpnia 1974 r. po długiej chorobie zmarła, namaszczona Olejami św., nasza ukochana matka, teściowa, babunia i siostra, śp.

ZOFIA KUROWSKA

z domu SKORUPSKA

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 bm. o godzinie 8.05 na cmentarzu junikowskim,

o czym zawiadamiają

córki, zięciowie i wnuki

37095g

---

† Dnia 4 sierpnia 1974 r. zmarł przeżywszy lat 66, ukochany mąż, ojciec, teść i dziadziuś, śp.

WIKTOR GRAJCZAK

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 7 bm. o godz. 12.30 na cmentarzu na Junikowie.

W smutku pogrążone

żona i rodzina

Poznań, Kossaka 23 m. 8. 37055g

---

† Dnia 2 sierpnia 1974 r. zmarł nagle w wieku lat 38 mój najdroższy mąż i ojciec

MIECZYSŁAW KĘCIŃSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 6 bm. o godzinie 13.40 na cmentarzu na Junikowie.

W głębokim smutku pogrążona

rodzina

Poznań, Dąbrowskiego 180. 37009g

---

† Dnia 4 sierpnia 1974 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, najlepszy ojciec, brat, teść i dziadek, śp.

LUTOSŁAW BERNARD MILSKI

długoletni pracownik Narodowego Banku Polskiego.

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 sierpnia br. o godz. 14 na cmentarzu przy ul. Lutyckiej,

o czym w głębokim smutku pogrążona zawiadamia

żona z rodziną

37093g

---

† Dnia 3 sierpnia 1974 roku po krótkich cierpieniach zmarła nasza ukochana ciocia i babcia, śp.

REGINA SMOLIŃSKA

Pogrzeb odbędzie się dnia 6 bm. o godzinie 11.30 na cmentarzu górczyńskim,

o czym zawiadamia

rodzina

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, ul. Ogrodowa 16 m. 6. 37096g

---

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 2 sierpnia 1974 r. zakończył swe pracowite życie, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój drogi maż, kochany i troskliwy ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 85, śp.

NIKODEM CZUJEWICZ

powstaniec wielkopolski, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Brązowym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Rady Ludowej m. Poznania 1918 r.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 7 sierpnia 1974 r. o godz. 11 na Junikowie.

W smutku pogrążone

żona i rodzina

Poznań, Nowowiejskiego 25 m. 4a. 37019g

---

† Dnia 3 sierpnia 1974 r. zmarł nagle w wieku 85 lat, namaszczony Olejami św., nasz ukochany tatuś, dziadek, pradziadek

MIECZYSŁAW WALCZAK

Pogrzeb odbędzie się dnia 6 bm. o godzinie 10.50 na cmentarzu na Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina

Poznań, Głogowska 187a m. 7. 36982g

---

† Dnia 4 sierpnia 1974 r. zmarł przeżywszy lat 59 mój drogi mąż, ukochany ojciec, teść i dziadek, śp.

FLORIAN GODAWA

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 bm. o godzinie 11.50 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążeni

żona, córki, zięć i wnuki

Poznańska 21 m. 11. 37070g

---

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 2. sierpnia 1974 r. zmarła przebywająca u syna na wakacjach w Anglii, nasza ukochana żona, matka, teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy lat 69, śp.

z Czerniejewiczów

IRENA JANICKA - POPPE

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 sierpnia 1974 r. w Anglii.

Pogrążona w smutku

rodzina

37011g

---

† Dnia 2 sierpnia 1974 r. po niezwykle pracowitym, pełnym poświęcenia życiu, odeszła od nas nasza najukochańsza, najtroskliwsza, nigdy niezapomniana mama, ciocia, babcia i prababcia, śp.

MARIA GIDASZEWSKA

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 6 bm. o godz. 16 na cmentarzu w Puszczykowie.

W głębokim żalu pozostają

dzieci - wychowankowie, wnuki i prawnuki

Puszczykowo, ul. Libelta 6. 37142g

---

† Dnia 3 sierpnia 1974 roku zmarł przeżywszy lat 69 ukochany mąż, ojciec, teść i dziadziuś, śp.

mgr ANTONI FRIESE

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 sierpnia br. o godz. 8.40 na cmentarzu na Junikowie.

W smutku pogrążeni

żona, syn, synowa, wnuczka i rodzina

Poznań, ul. Owsiana 4. 37076g

---

† W dniu 3 sierpnia 1974 r. zmarł po ciężkich ceirpieniach mój ojciec, teść, dziadzio i brat, śp.

MAKSYMILIAN KNIE

powstaniec wielkopolski

Pogrzeb odbędzie się dnia 6 sierpnia 1974 r. o godz. 14.15 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążony

syn z rodziną

37020g

---

† Dnia 3 sierpnia 1974 r. zginął śmiercią tragiczną w wieku lat 33 nasz najukochańszy mąż, ojciec i syn, śp.

JAN STRÓŻYK

lek. med.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 6 bm. o godz. 12.30 na Junikowie.

W smutku pogrążone

żona z córeczką i rodzina

Skwierzyna, Poznań. 37006g

---

† Dnia 5 sierpnia 1974 r. zakończyła swoje pracowite, pełne poświęcenia życie, sercem nam oddana, ukochana mama, teściowa i babcia, śp.

WŁADYSŁAWA POLCYN

z domu FRASZ

Pogrzeb odbędzie się dnia 7 sierpnia br. o godz. 11 z kaplicy cmentarnej na Górczynie.

W głębokim bólu pogrążeni

córki, zięć i wnuczka

37089g

SIERPIEŃ 6 Wtorek	Sławy Jakuba
	Słońce: 4.04—19.19

TEATRY

W POZNANIU

Nieczynne

KINA

W WOJEWÓDZTWIE

CHODZIEŻ Noteć: „Głos na sprzedaż" i „Stworzenie"; Ceramik: „Czekaj na mnie" i „Białe słońce pustyni".
GNIEZNO Polonia: „Wspaniałe słowo wolność"; Lech: „Wybawieniem będzie śmierć".
GOSTYŃ: „Kot".
JAROCIN: „West side story".
KALISZ Oaza: „Wiosna, panie sierżancie"; Kosmos: „Król, dama, walet"; Stylowe: „Pojedynek rewolwerowców".
KĘPNO: „Morderca samotnych kobiet".
KŁODAWA: „Liliowa akacja".
KOŁO: „Szpieg Szoguna" i „Prywatne życie Sherlocka Holmesa".
KONIN Górnik: „Nie oszukuj kochanie"; Centrum: „W imieniu narodu włoskiego", „Dowódca łodzi podwodnej" i „Spragniona miłości".
KOŚCIAN: „Dekada strachu" i „Winnetou wśród Sępów".
KROTOSZYN: „Śmierć wybiera".
KRZYŻ: „Poczekam aż zabijesz".
LESZNO: „Mania wielkości".
MIĘDZYCHÓD: „Królewna w oślej skórze".
NOWY TOMYŚL: „Mordercy w imieniu prawa".
OBORNIKI: „Nieszczęścia Alfreda".
OSTRÓW Słońce: „Człowiek który przestał palić"; Roma: „Jutro będzie za późno".
OSTRZESZÓW: „Wynajęty człowiek".
PIŁA Iskra: „Taśmy prawdy"; Koral: „Kasztany miłości".
PLESZEW: „Echa dawno minionych dni".
RAWICZ: „Ponieważ się kocham".
SŁUPCA: „Listy miłosne".
ŚREM Słonko: „Koniokrady".
ŚRODA: „Francuski łącznik".
SZAMOTUŁY: „Barwy ziemi".
TRZCIANKA: „Dziewica i cygan".
TUREK: „Nie ma mocnych".
WĄGROWIEC: „Łobuz".
WOLSZTYN: „Serafino".
WRZEŚNIA: „Wilk morski" i „Zemsta wilka morskiego".

RADIO

PROGRAM I: 8.10 Mel. naszych przyjaciół; 8.25 „Babie lato" — pow.; 8.35 Koszaliński koncert rozrywkowy; 9.05 Wakacje z muzyką; 9.30 Radio Praga prezentuje; 9.45 Rytmy, barwa, nastroje; 10.08 Oskar Peterson — solo i w tercecie; 10.30 Lato z radiem; 11.50 Nie tylko dla kierowców; 12.25 „Południowy Pacyfik" — fragm. musicalu; 13 Grają i śpiewają soliści ludowi; 13.30 Rytmy młodych; 14 Muzyka ludowa; 14.35 Wakacje z muzyką; 15.35 Żołnierski konc. życzeń; 16.10 Z polskiej fonoteki; 16.35 Mel. z Kraju Rad; 17 Radiokurier; 17.20 Rytmoston; 17.40 Gra ork. Guy Lafitte; 18 Muzyka i Aktualności; 18.25 Non stop przebojów; 19.15 Gwiazdy polskich estrad; 19.45 Rytm, rynek, reklama; 20 Koncert D. Heathaway'a; 20.20 Interserwis; 21 Radiowy Poradnik Językowy; 21.15 Koncert życzeń miłośników muzyki poważnej; 22.15 Śpiewa F. Sinatra; 22.30 Radiowa agencja muzyczna; 23.10 „Jam Session"; 0.10 Program nocny z Katowic.

WIADOMOŚCI: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12.05, 15, 16, 19, 22, 23, 24, 1, 2, 2.55.

PROGRAM II: 8.35 Mój dom, moje osiedle; 9 „Le Frate inamorato" — sceny z opery komicznej; 9.40 „W ogrodzie warzywnym" — dla przedszkoli i dziecińców; 10 Kto się z czego śmieje; 10.30 „Kobieta i świat" — wg poematu Dehmela; 11 Jazz; 11.45 Mel z regionu sandomierskiego; 13 Wakacje z muzyką; 13.35 „Moje fascynacje literackie"; 14 Wiecej, lepiej, taniej; 14.25 Tu Radio Moskwa; 14.35 M. Korecka gra Rondа forteplanowe; 14.52 „Powrót Lemminkainena" — poemat symfoniczny; 15 Radioferie; 15.40 Zagadki muzyczne; 16 Urządzenie Ziemi; 17.25 Aud. społ.; 17.35 Kwadrans na 3 3; 17.50 Radioexpress; 17.55 Z cyklu: „Postawy i działanie" — komentarz; 18.05 Śpiewa Poznański Chór Chłopięcy J. Kurczewskiego; 18.40 „Z dala od zgiełku miast"; 19 „Aus aller Welt Stammende"; 19.15 Lekcja języka angielskiego; 19.30 „Rany boskie, znów studenci" — mag. lit.-muz.; 20.30 Poeta i jego świat; 21 Utwory organowe; 21.15 „Oderwać się od ziemi" — rep. lit.; 21.55 Rozmowy o wychowaniu; 22.05 Suita ork. F-dur op. 33; 22.20 Radiowy Tygodnik Kulturalny; 23 Muzyka Teatrów Królewskich — W. A. Mozart; 23.40 Adan de la Halle — Truwer z 13 w. 13-cie Rond.

WIADOMOŚCI: 3.30, 4.30, 5.30, 6.30, 7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 18.30, 21.30, 23.30.

Program własny: 16.20 Aud. oświatowa; 16.30 Muzyczne wędrówki; 19 Ogólnopolski program stereofoniczny.

PROGRAM III: 5—15 Przerwa konserwacyjna; 15.10 Dyskoteka pod grusza; 15.30 Znowu nagroda; 15.45 Grają uczniowie Liszta — Emil Sauer; 16.10 Z prywatnej płytoteki; 16.30 Dialogi jazzowe — C. Gładkowski i K. Zgraja; 16.45 Nasz rok 74; 17.05 „Człowiek pod ziemny" — pow.; 17.15 Kiermasz płyt; 17.40 Ludzie i budynki — Aeroklub warszawski Gocław; 18 Dawne i nowe piosenki Leo Ferre; 18.20 „Dobre brzmienie" zespołu Ten Years After; 18.30 Polityka dla wszystkich; 18.45 Z nagrań L. Armstronga — lata 30-te i 70-te; 19.20 Książka tygodnia — T. Nowak: „Dwunastu"; 19.35 Muzyczna poczta UKF; 20 Muzyczna ankieta w sprawie romantyzmu; 20.40 „Rodzina Poszepczyńskich"; 20.55 Przebój za przebojem; 21.25 Mikrorecital N. Czarmińskiej; 21.40 Na poboczu wielkiej polityki — fel.; 21.50 Opera tygodnia: „Attyla"; 22.08 Zespół Deep Purple; 22.15 „Beniowski" — pow.; 22.45 Przeboje chórem; 23 Niezapomniane recytacje — J. Jedlewska 23.05 Gra zespół C. Niemena; 23.53 Śpiewa Dean Martin.

WIADOMOŚCI: 15, 17, 19, 22.

TELEWIZJA

PROGRAM I: 9 — Poranek Telewizji Najmłodszych; 10.05 — „Moje życie", cz. I — film fab. prod. radz. (kolor); 11.10 — „Paryska taksówka" — film seryjny prod. franc. — odc. II; 16.30 — Dziennik (kolor); 16.40 — Przegląd polonijny; 17.10 — Sylwetki X Muzy — Tadeusz Kondrat; 17.35 — Dla młodzieży — Sposób na lato; 18.05 — Panorama Lubuska; 18.25 — Sportowy Magazyn Sprawozdawczy; 19.26 — Dobranoc i Dziennik (kolor); 20.20 — „Moje życie", cz. I — film fab. prod. radz. (kolor); 21.25 — Periuwiańska droga — program publicystyczny (kolor). U współczesnych Fenicjan — reportaż (kolor); 22.10 Wiadomości sportowe; 22.15 — Program pod psem; 22.45 — Dziennik (kolor).

PROGRAM II: 17 — Polski film dokumentalny; 18.15 — Adam Mickiewicz: „Pan Tadeusz" — Księga I: „Gospodarstwo". Reż. — A. Hanuszkiewicz; 19.20 — Dobranoc i Dziennik (kolor); 20.20 — Koncert — program rozrywk. TV NRD; 20.55 — Kapryśny urok fotografii; 21.10 — 24 godziny (kolor); 21.20 — „Zmyślone" — nowela filmowa TVP.

Wielkopolska turystyczna

Kaczory — wieś letniskowa

Sezon urlopowy w pełni i mimo, że aura kaprysi, każdy chętnie korzysta z letniego relaksu. Coraz popularniejszą jego formą jest wypoczynek we wsiach letniskowych, a że może być on naprawdę udany — choć z dala od morza czy gór — przekonuje przykład wsi Kaczory w pow. chodzieskim, która co roku ściąga więcej wczasowiczów.

Pomysł zorganizowania wczasów „pod gruszą" zrodził się wśród mieszkańców Kaczor przed kilku laty. Wzięto pod uwagę dogodny dojazd (pociągiem na linii Piła — Bydgoszcz lub autobusem na trasie Chodzież — Piła), malownicze położenie wśród lasów na skraju Wzgórz Morzewskich, piękną plażę nad jeziorem Kopcze oraz rozwiniętą sieć handlową. Tamtejszy aktyw z ofiarną przewodniczącą KGW — Eleonorą Długosz szybko „rozkręcił" sprawę i wnet stała się to znana w Wielkopolsce i poza jej granicami wieś letniskowa. Kaczory wykorzystały szansę.

Obecnie znajduje się tam 6 campingowych ośrodków zakładowych, w których na jednym turnusie przebywa razem około 180 osób. Są to w większości pracownicy poznańskich spółdzielni — kominiarzy, kosmetyków i fryzjerów, a także „Lumetu" oraz chodzieskiego Rejonu Eksploatacji Dróg Publicznych i ZSZ z Nakła. Niemal drugie tyle — z różnych zakątków kraju — korzysta z dobrze urządzonych kwater prywatnych u mieszkańców wsi, którzy przyjmują wczasowiczów jak mogą najgościnniej. Przy ładnej pogodzie gwarno i tłoczno jest na plaży, mającej również strzeżone kąpielisko i wypożyczalnię sprzętu wodnego. Gdy zaś aura nie dopisuje można pospacerować po pięknych okolicach, wybrać się na grzyby albo skorzystać z bogatego księgozbioru biblioteki gminnej lub wypić kawę i pogawędzić w przytulnym klubie-kawiarni. Słowem — o nudzie nie ma mowy.

Wczasowicze w Kaczorach wzdychają jednak — gdyby tak jeszcze było lepiej z gastronomią... Część z nich korzysta wprawdzie ze stołówki prywatnej, ale nie może ona — ze względu na małe pomieszczenie — przyjąć wszystkich chętnych. Jest też restauracja GS „Pod Kaczorkiem", lecz najczęściej na bakier w niej z jakością potraw i kulturą obsługi konsumentów. Ostatnio sytuację poprawiło trochę udostępnienie wczasowiczom miejscowej stołówki pracowniczej przez Przedsiębiorstwo PGR Oleśnica. Cóż jednak mieliby począć wygłodniali urlopowicze, gdyby dyrekcja PGR nie wykazała zrozumienia?

Do rzadkości nie należą nad to braki niektórych towarów w sklepach i kioskach. Wierzymy, iż sprawami tymi bliżej zainteresuje się zarząd Gminnej Spółdzielni w Kaczorach i już wkrótce nie będzie tam żadnych kłopotów z wyżywieniem wczasowiczów.

PIOTR BOROWICZ

W Chodzieży

Z roku na rok piękniejе Chodzież. Przybywa nowych bloków mieszkalnych, zakładów usługowych, sklepów, ulic, skwerów i trawników. Oto nowa Chodzież. (jk)

Fot. — K. Przychodzki

Lekkomyślność przyczyną wypadku pod Środą

Czytelnicy pamiętają zapewne zamieszczone na naszych łamach informacje o wypadku kolejowym, jaki wydarzył się w maju tego roku pod Środą.

Pociąg wycieczkowy relacji Oświęcim — Białogard ciągnęła od stacji Ostrów Wlkp. lokomotywa poznańskiej DOKP, którą kierował 37-letni Tadeusz P. Wskutek nadmiernej szybkości i nieprzestrzegania przez maszynistę sygnałów i znaków kolejowych, doszło na jednym z torów w Środzie do wykolejenia wszystkich ośmiu wagonów i zderzenia jednego z nich ze znajdującymi się nieopodal wagonami towarowymi. Czterdzieści jeden osób doznało w rezultacie obrażeń ciała, jedna na zawsze pozostanie kaleką. Wysokość strat spowodowanych wypadkiem (zniszczenie wagonów i torów) oszacowano na blisko 2,5 mln. złotych.

W wyniku przeprowadzonego przez organa ścigania i komisję DOKP postępowania, maszynista postawiony został w stan oskarżenia. Zarzuty: niezastosowanie się do otrzymywanych sygnałów i znaków, i przejazd przez tor stacji w Środzie z szybkością około 85 kilometrów na godzinę (przy dopuszczalnej 40 km/godz.).

Trwają remonty szkół

W powiecie śremskim trwają remonty bieżące szkół.

W Szkole Podstawowej w Pyszącej przeprowadzona będzie naprawa centralnego ogrzewania, kanalizacji, założenie instalacji do ciepłej wody i zagospodarowanie boiska. W Szkole Podstawowej w Nochowie przeprowadzi się naprawę podłóg, okien i malowanie szkoły na zewnątrz, naprawę dachu, rynien i wymianę świateł na korytarzach. Podobnie remont szkoły w Chrząstowie obejmie naprawę dachu i otynkowania szkoły. W Konarzycach, Iłówcu, Mechlinie, Chwałkowie i Mchach prowadzi się bieżące drobne naprawy. W Szołdrach i Zbrudzewie remontuje się mieszkanie nauczycielskie, a w Brodnicy utwardza się plac apelowy przy szkole. W Szkole Podstawowej w Dolsku przeprowadza się przebudowę i remont kuchni, a w Żabnie adaptację pomieszczeń na kuchnię.

Zakłada się, że wszystkie prace remontowe zostaną wykonane do 25 sierpnia br. (sf)

Dom Strażaka w Siedlcu

Nie można sobie wyobrazić, prawdziwej wsi bez remizy strażackiej. Spełnia ona rolę nie tylko magazynu sikawek i miejsca zbiórek druhów z Ochotniczej Straży; remiza bywa ośrodkiem życia towarzyskiego i rozrywkowego we wsi. Dlatego też cała wiejska społeczność służy pomocą przy budowie nowych strażackich siedzib. Teraz nową remizę nazywa się najczęściej Domem Strażaka. Remiza jest nie tylko w nazwie. Oprócz pomieszczeń garażowych buduje się najczęściej dodatkową salę widowiskową, świetlicę, kawiarnię, czytelnię itp.

W Siedlcu, w gminie Pępowo niedaleko Gostynia, oddano do użytku taki właśnie Dom Strażaka. Powstał on w wyjątkowo krótkim czasie 9 miesięcy — dzięki masowemu czynowi społecznemu mieszkańców wsi. Na szczególne uznanie zasłużył swoją postawą Piotr Turbański, który dzień w dzień, od rana do wieczora pracował na placu budowy i swoim przykładem dopingował pozostałych mieszkańców Siedlca do pomocy przy budowie.

Nowy Dom Strażaka ma dwa boksy dla wozów bojowych; ponadto salę widowiskową, kawiarnię, czytelnię, kuchnię miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich. Mamy nadzieję, że pomieszczenia Domu Strażaka każdego popołudnia i wieczora będą tętnić gwarem zadowolonych mieszkańców wsi, którzy sami sobie ten Dom wybudowali. (tt)

Ratujmy pszczoły

Długotrwałe chłody przeszkadzały wiosną i latem pszczołom w zbieraniu karmy. W wielu pasiekach zaobserwowano, że roje giną z głodu. W tej sytuacji należy jak najszybciej zdjąć tzw. nadstawki do podbierania miodu, aby pszczoły mogły gromadzić zapasy potrzebne do przezimowania. Konieczne jest także podkarmianie rojów. (emp)

Budowa z trudnościami

Zawsze w okresie lata gwałtownie rośnie zapotrzebowanie na napoje chłodzące, a w powiecie pleszewskim wody gazowane jak dotychczas produkuje tylko jedna, niewielka wytwórnia. Sprawą pilną była budowa dużej wytwórni, którą zlokalizowano w GS Gołuchów. W br. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Ostrowie przystąpiło do budowy obiektu, który według założeń w październiku br. winien być oddany do użytku. Mury są już prawie gotowe, ale inwestor — gołuchowska GS — ma obecnie trudności z wyposażeniem obiektu w niezbędne maszyny i urządzenia. Brak tych urządzeń nie pozwoli w terminie zakończyć inwestycji. (mb)

Z Nowego Tomyśla

Wesoły jarmark

W końcu lipca w nowotomyskim Pałacu Kultury i Wypoczynku odbył się Wielki Wesoły Jarmark pod hasłem „Bawimy się razem".

Umiejętne połączenie działalności handlowej i usługowej z działalnością kulturalno-oświatową nadało tej imprezie swoisty charakter. Odbyły się np. pokazy żywieniowe połączone z degustacją pod hasłem: „warzywa i owoce źródłem witamin" i „przetwory mleczne — to zdrowie i uroda", konkursy fryzjerskie, dla dzieci wesołe gry sprawnościowe. Czynne były stoiska, m. in. z poszukiwanymi na rynku koszulami ZPO „Romeo" w Zbąszyniu. „Dom Książki" zaoferował bogaty zestaw książek i reprodukcji malarskich. Ciekawie przedstawiała się również ekspozycja twórczości ludowej powiatu. Głodnym i spragnionym proponowano bogate menu, z uwzględnieniem potraw regionalnych. Rozrywki dostarczyły podwórkowe orkiestry i zespoły muzyczno-rozrywkowe, koncertujące w parku, gdzie też odbył się jarmarczny bal.

Słowem, całość przedstawiała się barwnie, atrakcyjnie, ciekawie i wesoło. (hh)

W Gnieźnie

Dbają o kulturę miejsca pracy

W Gnieźnie rozstrzygnięty został konkurs zorganizowany przez Powiatową Radę Związków Zawodowych o tytuł najlepszego zakładu pod względem kultury miejsca pracy. Uczestniczyło w nim 56 przedsiębiorstw. Pierwsze miejsce zdobyły Gnieźnieńskie Zakłady Garbarskie przed Kombinatem PGR Żydowo oraz Wagonownią Węzła PKP. Wyróżniono między innymi załogi: Fabryki Galanterii „Lech", stacji PKP, Zakładów Stolarki Budowlanej, Wielkopolskich Zakładów Obuwia oraz Zakładów Przemysłu Odzieżowego „Polanex".

Przedstawiciele zwycięskich załóg otrzymali proporce, nagrody i dyplomy. Konkurs raz jeszcze potwierdził starą prawdę, że nie ma gospodarności bez czystości, ładu i porządku. Widać to wyraźnie w Gnieźnieńskich Zakładach Garbarskich. Przedsiębiorstwo to jest zresztą jednym z nielicznych w Gnieźnie, które w I półroczu br. cały przyrost wartości sprzedaży wyrobów własnej produkcji uzyskało w wyniku wzrostu wydajności pracy. Również Kombinat PGR Żydowo ma bardzo dobre wyniki gospodarcze. Najlepiej o tym świadczy fakt zdobycia I miejsca w kraju oraz sztandaru Ministra Rolnictwa i Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Rolnych za najlepsze wyniki produkcyjne w grupie gospodarstw o powierzchni ponad 5 tys. ha. Z okazji jubileuszu XXX-lecia PRL Kombinat PGR został odznaczony orderem Sztandaru Pracy II kl. (sp)

Nauczyciele studiują

Nauczanie młodzieży wymaga coraz wyższych kwalifikacji pedagogów. Docenia się ten problem w pow. wągrowieckim. Wprawdzie tylko co czwarty tamtejszy nauczyciel legitymuje się obecnie dyplomem wyższej uczelni, ale około 70 proc. nauczycieli studiuje. Ciągle jednak zbyt mało jest z wyższym wykształceniem polonistów, germanistów, matematyków i wykładowców wychowania plastycznego. (bop)

ODPOWIADAMY

Stała czytelniczka z PPWA — Radzimy popytać w Domu Spółdzielczym w Kościanie, może tam będą znali adres warsztatu, który naprawi dziurawe materace.

(2261)

Żniwna pomoc

W czasie tegorocznych żniw rolnikom indywidualnym pomagają w zbiorze plonów pracownicy zakładów pracy. Jednego z nich hydrooperatora oczyszczarki wodnej z Odlewni Żeliwa HCP w Śremie, Bogdana Hoffmanna spotkaliśmy na polu u Franciszka Dudziaka w Nochowie. Pomagał gospodarzowi (inwalidzie) w zwózce żyta. Franciszek Dudziak ma w tym roku zakontraktowane 80 kwintali zbóż, lecz zapowiadający się dobrze urodzaj pozwoli mu przekroczyć ten plan. Rolnik sprząta zboża przy pomocy własnej snopowiązałki. (emp) Fot. — T. Talarczyk